നിർദ്ദേശത്തിനായുള്ള അഭ്യർത്ഥനയും ഉൾപ്പെടെയുള്ള മറ്റ് ആവശ്യമായ ഉപദേശക രേഖകളും;

(xi) രാജ്യത്തുടനീളം പരിസ്ഥിതി-സൗഹൃദ മാലിന്യ-സംസ്കരണ സംവിധാനങ്ങളുടെ മതിയായ കവറേജ് ലഭ്യമാക്കുക;

(xii) ഖരമാലിന്യത്തിൽ നിന്ന് ലഭ്യമാകുന്ന ഉപോത്പന്നങ്ങളുടെ ഉപയോഗത്തെക്കുറിച്ച് അവബോധം സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനുള്ള ഫലപ്രദമായ തന്ത്രം വികസിപ്പിക്കുക;

(xiii) സംസ്ഥാന, അല്ലെങ്കിൽ നഗര തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപന തലത്തിൽ ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണത്തിൽ ഏർപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥരുടെ ഉചിതമായ ശേഷീവികസനവും പരിശീലനവും നടത്തുക;

(xiv) നഗര തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ഇടയിൽ ദേശീയ, അന്തർദേശീയ തലത്തിലെ വിജയ മാതൃകകൾക്ക് പ്രചാരം നൽകുക ;

(xv) തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് റഫറൻസായി ഉപയോഗിക്കുന്നതിന്, മാലിന്യ സംസ്കരണത്തെപ്പറ്റി, പ്രത്യേകിച്ച് അവയുടെ തരംതിരിക്കലിനെ സംബന്ധിച്ച്, മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളുടെയോ മികച്ച രീതികളുടെയോ വിവരങ്ങളുടെ തയ്യാറാക്കൽ.

(xvi) ഷെഡ്യൂൾ 1-ൽ നിർദ്ദേശിച്ചിരിക്കുന്ന സമയപരിധി പ്രകാരം എല്ലാ നഗരങ്ങളിലും മെറ്റീരിയൽ റിക്കവറി ഫെസിലിറ്റി സ്ഥാപിക്കുക;

(xvii) നഗര തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ബൈ-ലോയിൽ ഈ ചട്ടങ്ങളിലെ വ്യവസ്ഥകൾ ഉൾപ്പെടുത്താൻ സൗകര്യമൊരുക്കുക;

(xviii) ഖരമാലിന്യ-സംസ്കരണ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളുടെ സ്ഥാപനം, പ്രവർത്തനം, പരിപാലനം, ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണത്തിനായുള്ള അനുബന്ധ പ്രവർത്തനങ്ങൾ എന്നിവ കണക്കിലെടുത്ത്, വൻകിട മാലിന്യ ഉത്പാദകർ നൽകേണ്ട വൻകിട മാലിന്യ ഉത്പാദകർക്കുള്ള വിപുലീകൃത ഉത്തരവാദിത്ത സർട്ടിഫിക്കറ്റിന്റെ ചെലവ് ഉൾപ്പെടെയുള്ള ഉപയോക്തൃ ഫീസുകൾക്കുള്ള മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ തയ്യാറാക്കുക;

(xix) സാങ്കേതിക-സാമ്പത്തിക പ്രയോഗക്ഷമത കൈവരിക്കുന്നതിനായി, ഖരമാലിന്യ പരിചരണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പുതിയ സാങ്കേതിക വിദ്യകൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള സാങ്കേതികവിദ്യകൾ അവലോകനം ചെയ്യുക;

(xx) ഖരമാലിന്യത്തിന്റെ പുനഃചംക്രമണം, റിക്കവറി അല്ലെങ്കിൽ ശുദ്ധീകരണം, അല്ലെങ്കിൽ നിർമ്മാർജ്ജനം എന്നിവയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട സാങ്കേതികവിദ്യകളെയും മാനദണ്ഡങ്ങളെയും കുറിച്ചുള്ള മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ പുറപ്പെടുവിക്കുക;

(xxi) റെസിഡെൻഷ്യൽ കമ്യൂണിറ്റികൾ, ഗേറ്റഡ് കമ്യൂണിറ്റികൾ എന്നിവയക്ക് വ്യത്യസ്ത വലുപ്പത്തിലുള്ള കംപോസ്റ്റിങ് സൗകര്യങ്ങൾക്കായി കാലാകാലങ്ങളിൽ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ തയ്യാറാക്കുകയും നാളതീകരിക്കുകയും ചെയ്യുക;

ഈ ചട്ടങ്ങൾ ഫലപ്രദമായി നടപ്പിലാക്കുന്നതിലൂടെ എല്ലാ ഖരമാലിന്യ ഘടകങ്ങളിലും മൂല്യശൃംഖലയിലും ചാക്രിക സാമ്പദ് വ്യവസ്ഥാ സംരംഭങ്ങൾ തുടർച്ചയായി പ്രവർത്തിപ്പിക്കുക.

24. കുടിവെള്ള, ശുചിത്വകാര്യ വകുപ്പിന്റെ ചുമതലകൾ.—

കുടിവെള്ള ശുചിത്വകാര്യ വകുപ്പ്,-

(i) ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണം മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനും മന്ത്രാലയത്തിന്റെയും ബാഹ്യ ഏജൻസികളുടെയും ധനസഹായത്തോടെ ഖരമാലിന്യ-സംസ്കരണ പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കുന്നതിനുമായി സംസ്ഥാനമോ കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശമോ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളോ സ്വീകരിച്ച നടപടികളുടെ സമയാസമയങ്ങളിലുള്ള അവലോകനം വർഷത്തിൽ ഒരിക്കലെങ്കിലും നടത്തുകയും തിരുത്തൽ നടപടികൾ സ്വീകരി ക്കുന്നതിന് ഉപദേശം നൽകുകയും ചെയ്യേണ്ടതാണ്;

(ii) ഗ്രാമതല കാഴ്ചപ്പാടും നഗര-ഗ്രാമ ബന്ധങ്ങളും ചേർന്നു വരുന്ന, ഈ ചട്ടങ്ങൾക്കു കീഴിലുള്ള വ്യവസ്ഥകൾ കണക്കിലെടുത്ത് സമ്പദ്‌വ്യവസ്ഥയുടെ വളർച്ച (സ്കെയിൽ ഓഫ് ഇക്കോണമി) കൈവരിക്കുന്നതിനായി ഗ്രാമപ്രദേശങ്ങളിലെ ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണത്തെക്കുറിച്ചുള്ള സംസ്ഥാനനയവും തന്ത്രവും രൂപീകരിക്കുന്നതിൽ സംസ്ഥാനങ്ങളെയും കേന്ദ്ര ഭരണ പ്രദേശങ്ങളെയും സഹായിക്കേണ്ടതാണ്;

(iii) 2026 സെപ്റ്റംബർ 31-നകം, ഈ ചട്ടങ്ങൾക്കു കീഴിലുള്ള വ്യവസ്ഥകളെ അടിസ്ഥാനമാക്കി ഗ്രാമപ്രദേശങ്ങളിലെ ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണത്തെക്കുറിച്ചുള്ള സംസ്ഥാന നയവും തന്ത്രവും സംസ്ഥാനങ്ങളും കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങളും തയ്യാറാക്കുകയും അപ്‌ലോഡ് ചെയ്യുകയും ചെയ്യുന്നുവെന്ന് ഉറപ്പാക്കേണ്ടതാണ്;

(iv) ഗ്രാമപ്രദേശങ്ങളിലെ ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണത്തിൽ ഗവേഷണവും വികസനവും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയും, സംസ്ഥാനങ്ങൾക്കും തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കും വിവരങ്ങൾ നൽകുകയും ചെയ്യേണ്ടതാണ് ;

(v) ഗ്രാമീണ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെയും മറ്റ് പങ്കാളികളുടെയും പരിശീലനവും ശേഷിവികസനവും ഏറ്റെടുക്കേണ്ടതാണ് ;

(vi) ഈ ചട്ടങ്ങളുടെ സമയപരിധികളും മാനദണ്ഡങ്ങളും പാലിക്കുന്നതിന് ഗ്രാമപ്രദേശങ്ങളിലെ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണത്തെക്കുറിച്ച് സംസ്ഥാനങ്ങൾക്കോ കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങൾക്കോ സാങ്കേതിക മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളും പദ്ധതി ധനസഹായവും നൽകേണ്ടതാണ് ;

(vii) ഖരമാലിന്യത്തിൽനിന്നുള്ള ഉപോത്പന്നങ്ങളുടെ ഉപയോഗത്തെക്കുറിച്ച് അവബോധം സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനുള്ള ഫലപ്രദമായ സ്ട്രാറ്റജി വികസിപ്പിക്കേണ്ടതാണ് ;

(viii) സംസ്ഥാന, അല്ലെങ്കിൽ പഞ്ചായത്തീരാജ് സ്ഥാപന തലത്തിൽ ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണത്തിൽ ഏർപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥരുടെ ഉചിതമായ ശേഷിവികസനവും പരിശീലനവും നടത്തേണ്ടതാണ്;

(ix) പഞ്ചായത്തീരാജ് സ്ഥാപനങ്ങളിലും ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളിലും ദേശിയ, അന്തർദേശിയ തലങ്ങളിലെ വിജയ മാതൃകകൾ പ്രചരിപ്പിക്കേണ്ടതാണ് ;

(x) ഷെഡ്യൂൾ I അനുസരിച്ച് എല്ലാ ഗ്രാമപ്രദേശങ്ങളെയും ഉൾക്കൊള്ളുന്ന മെറ്റീരിയൽ റിക്കവറി ഫെസിലിറ്റികൾ (MRF-കൾ) സ്ഥാപിക്കേണ്ടതാണ്;

(xi) ഖരമാലിന്യ-സംസ്കരണ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളുടെ സ്ഥാപനം, പ്രവർത്തനം, പരിപാലനം, ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണത്തിനായുള്ള അനുബന്ധ പ്രവർത്തനങ്ങൾ എന്നിവ കണക്കിലെടുത്ത്, വൻകിട മാലിന്യ ഉത്പാദകർക്കായുള്ള വിപുലീകൃത ഉത്തരവാദിത്ത സർട്ടിഫിക്കറ്റിന്റെ ചെലവ് ഉൾപ്പെടെയുള്ള ഉപയോക്തൃ ഫീസുകൾക്കുള്ള മാർഗ്ഗനി ർദ്ദേശങ്ങൾ തയ്യാറാക്കേണ്ടതാണ്.

25. രാസവള മന്ത്രാലയത്തിലെ വളം വകുപ്പിന്റെ ചുമതലകൾ :— (1) ഉചിതമായ സംവിധാനങ്ങളിലൂടെ വളം വകുപ്പ്,-

(i) ഉപോത്പന്നങ്ങൾ ഇൻസെന്റിവൈസ് ചെയ്യേണ്ടതാണ്.

(ii) കമ്പനികൾക്ക് വിൽക്കാനായി കംപോസ്റ്റ് ലഭ്യതയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ, വളം കമ്പനികൾ 3 മുതൽ 4 വരെ ബാഗുകൾ : 6 മുതൽ 7 ബാഗുകൾ എന്ന അനുപാതത്തിൽ രാസവളങ്ങളോടൊപ്പം കംപോസ്റ്റ് വളങ്ങളുടെയും ചേർത്തുള്ള വിപണനം (co-marketing) പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നത് ഉറപ്പാക്കേണ്ടതാണ് ;

(iii) ഇൻസെന്റീവുകൾ വഴി വീടുകളിലെ കംപോസ്റ്റ് നിർമ്മാണം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കേണ്ടതാണ് ;

(iv) എല്ലാ വർഷവും ജൂൺ 30-നകം കേന്ദ്രീകൃത ഓൺലൈൻ പോർട്ടലിൽ വളം കമ്പനികൾ കംപോസ്റ്റ് വളം വാങ്ങി വിൽക്കുന്നതിന്റെ റിപ്പോർട്ടിങ് ഉറപ്പാക്കേണ്ടതാണ് ;

(v) ഗ്രേഡ് തിരിച്ചുള്ള വിലനിർണ്ണയത്തിനായി കംപോസ്റ്റ് തരംതിരിക്കുന്നതിനുള്ള മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ വികസിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്.

(2) വളം കമ്പനികൾക്ക് കംപോസ്റ്റ് വളം ഉപയോഗിക്കുന്നതിന് സബ്സിഡി നൽകുന്നത് രാസമന്ത്രാലയ വളംവകുപ്പിന് പരിഗണിക്കാവുന്നതാണ്;

(3) വളം കമ്പനികൾക്ക് ജൈവവളമോ കംപോസ്റ്റ് വളമോ ലഭ്യമാകുന്ന അളവനുസരിച്ച് രാസവള കമ്പനികൾ രാസവളങ്ങൾക്കൊപ്പം ജൈവവളം വിൽക്കുന്നത് പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാവുന്നതാണ് ;

(4) ജൈവവളത്തിനും നഗരങ്ങളിലെ കംപോസ്റ്റ് വളത്തിനും വിപണി വികസന സഹായം നൽകാവുന്നതാണ്. എല്ലാ വർഷവും അത്തരം സഹായങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള വിവരങ്ങൾ അടുത്ത സാമ്പത്തിക വർഷം ജൂൺ 30-ന് മുമ്പ് അത്തരത്തിൽ സഹായം ലഭിച്ച ജൈവവളത്തിന്റെ അളവ് ഉൾപ്പെടെ വെബ്സൈറ്റിൽ വകുപ്പ് അപ്‌ലോഡ് ചെയ്യേണ്ടതുമാണ്.

26. കൃഷി, കർഷകക്ഷേമ വകുപ്പിന്റെ ചുമതലകൾ :— (1) കൃഷി, കർഷകക്ഷേമ വകുപ്പ്, ഉചിതമായ സംവിധാനങ്ങളിലൂടെ;

(i) കമ്പോസ്റ്റിംഗ് അല്ലെങ്കിൽ ബയോഗ്യാസ് അല്ലെങ്കിൽ ബയോമെത്തനേഷൻ ഫെസിലിറ്റികൾവഴി ഉത്പാദിപ്പിക്കുന്ന ജൈവവളത്തിന്റെ ഉപയോഗത്തിനായി വളം (നിയന്ത്രണ) ഉത്തരവിന് കീഴിലുള്ള മാനദണ്ഡങ്ങൾ വികസിപ്പിക്കേണ്ടതും,

നാളതീകരിക്കേണ്ടതും 2026 ജൂൺ 30-ന് മുമ്പ് കേന്ദ്രീകൃത ഓൺലൈൻ പോർട്ടലിൽ അപ്‌ലോഡ് ചെയ്യേണ്ടതുമാണ്;

(ii) ജൈവ വിഘടിത മാലിന്യങ്ങളിൽനിന്ന് ഉത്പാദിപ്പിക്കുന്ന ജൈവവളം പ്രയോഗിക്കുന്നതിനുള്ള മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ തയ്യാറാക്കേണ്ടതാണ്, അതായത്, കൃഷിഭൂമിയിൽ രാസവളങ്ങളുമായി ജൈവവളത്തിന്റെ താരതമ്യ ഉപയോഗ അനുപാതം, 2026 ജൂൺ 30-ന് മുമ്പ് കേന്ദ്രീകൃത ഓൺലൈൻ പോർട്ടലിൽ അപ്‌ലോഡ് ചെയ്യേണ്ടതാണ്;

(iii) കമ്പോസ്റ്റിംഗ് അല്ലെങ്കിൽ ബയോഗ്യാസ് അല്ലെങ്കിൽ ബയോമെത്തനേഷൻ സൗകര്യങ്ങൾവഴി ഉത്പാദിപ്പിക്കുന്ന ജൈവവളത്തിന്റെ ഗുണനിലവാര പരിശോധനകൾക്കുള്ള മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ വികസിപ്പിക്കേണ്ടതും, നാളതീകരിക്കേണ്ടതും, 2026 ജൂൺ 30-ന് മുമ്പ് കേന്ദ്രീകൃത ഓൺലൈൻ പോർട്ടലിൽ അപ്‌ലോഡ് ചെയ്യേണ്ടതുമാണ്;

(iv) ജൈവ മാലിന്യത്തിൽ നിന്ന് ജൈവവളം തയ്യാറാക്കുന്നതിനുള്ള മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ വികസിപ്പിക്കേണ്ടതും, നാളതീകരിക്കേണ്ടതും, 2026 ജൂൺ 30-നകം കേന്ദ്രീകൃത ഓൺലൈൻ പോർട്ടലിൽ അപ്‌ലോഡ് ചെയ്യേണ്ടതുമാണ്;

(v) കമ്പോസ്റ്റ് പരിശോധനാ സൗകര്യങ്ങൾ വികസിപ്പിക്കുന്നത് പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്;

(vi) തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളോ അവരുടെ അംഗീകൃത ഏജൻസികളോ ഏതെങ്കിലും സ്ഥാപനമോ ഉത്പാദിപ്പിക്കുന്ന ജൈവ വളത്തിന്റെ ഗുണനിലവാരം പരിശോധിക്കുന്നതിനായി 2026 സെപ്റ്റംബർ 30-നകം എല്ലാ ജില്ലകളിലും സംസ്ഥാന കൃഷി വകുപ്പുകളെ ഇടപെടുത്തി ലബോറട്ടറികൾ സ്ഥാപിക്കുകയോ, അല്ലെങ്കിൽ മൂന്നാം കക്ഷികളുടെ പാനൽ തയ്യാറാക്കി പ്രസ്തുത ജോലി അവരെ ഏൽപ്പിക്കുകയോ ചെയ്യേണ്ടതാണ്;

(vii) നഗര, ഗ്രാമപ്രദേശങ്ങളിലെ ഗാർഹിക കംപോസ്റ്റ് നിർമ്മാണത്തിനുള്ള മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ തയ്യാറാക്കേണ്ടതാണ് ;

(2) വളം (നിയന്ത്രണ) ഉത്തരവ് മാനദണ്ഡങ്ങൾ പാലിക്കുന്നതിനായി, എല്ലാത്തരം ജൈവവളം നിർമ്മാണ യൂണിറ്റുകൾക്കും സ്റ്റാൻഡേർഡ് ഓപ്പറേറ്റിംഗ് നടപടിക്രമങ്ങൾ തയ്യാറാക്കേണ്ടതാണ്;

(3) എല്ലാത്തരം ജൈവവളങ്ങളുടെയും തരംതിരിക്കലിനുള്ള മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ തയ്യാറാക്കേണ്ടതാണ്;

27. വൈദ്യുതി മന്ത്രാലയത്തിന്റെ ചുമതലകൾ.— ഖരമാലിന്യത്തെ അടിസ്ഥാനമാക്കി മാലിന്യത്തിൽനിന്ന് ഊർജ്ജ പ്ലാന്റുകളിൽ ഉത്പാദിപ്പിക്കുന്ന വൈദ്യുതിയുടെ താരിഫ്, അല്ലെങ്കിൽ ചാർജുകൾ ഉചിതമായ സംവിധാനങ്ങളിലൂടെ വൈദ്യുതിമന്ത്രാലയം തീരുമാനിക്കേണ്ടതും, തുടർന്ന് പതിവായി അത് പരിഷ്കരിക്കുകയും അത്തരം മാലിന്യങ്ങളിൽനിന്ന് ഊർജ്ജ പ്ലാന്റുകളിലേക്ക് ഉത്പാദിപ്പിക്കുന്ന വൈദ്യുതി വിതരണ കമ്പനി നിർബന്ധിതമായി അത് വാങ്ങേണ്ടതുമാണ്.

28. നവ-പുനരുപയോഗ ഊർജ്ജ മന്ത്രാലയത്തിന്റെ ചുമതലകൾ.— നവ-പുനരുപയോഗ ഊർജ്ജ സ്രോതസ്സുകളുടെ മന്ത്രാലയം, ഉചിതമായ സംവിധാനങ്ങളിലൂടെ, വിവിധ തരം ഖരമാലിന്യങ്ങളുടെ പുനഃചംക്രമണത്തിനോ പരിസ്ഥിതി-സൗഹൃദപരമായ നിർമ്മാർജ്ജനത്തിനോ ഉള്ള നൂതന മാർഗങ്ങൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കേണ്ടതാണ് ;

29. നൈപുണ്യ വികസന, സംരംഭകത്വ മന്ത്രാലയത്തിന്റെ ചുമതലകൾ.— പ്രവർത്തനത്തിലുള്ള മെറ്റീരിയൽ റിക്കവറി

ഫെസിലിറ്റികൾ, മറ്റ് മാലിന്യ-സംസ്കരണ കേന്ദ്രങ്ങൾ എന്നിവ പോലെയുള്ള മാലിന്യ-സംസ്കരണ മേഖലയിൽ ഏർപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന മനുഷ്യശക്തിക്കായി പഠന-പൂർവ പരിപാടികളുടെയും പരിശീലന മാനുവലുകളുടെയും അംഗീകാരം നല്കൽ ഉൾപ്പെടെയുള്ള നൈപുണ്യ വികസന പരിപാടികളുടെ സർട്ടിഫിക്കേഷൻ സൌകര്യങ്ങൾ വികസിപ്പിക്കലും നടത്തിപ്പും രൂപപ്പെടുത്തുക.

30. പെട്രോളിയം, പ്രകൃതിവാതക മന്ത്രാലയത്തിന്റെ ചുമതലകൾ — പെട്രോളിയം, പ്രകൃതിവാതക മന്ത്രാലയം,- (i) ബയോഗ്യാസ് പ്ലാന്റുകളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയും; ബയോഗ്യാസ് വാങ്ങുകയും, അത്തരം നടപടികളെക്കുറിച്ച് വാർഷിക റിപ്പോർട്ടുകൾ തയ്യാറാക്കി പ്രസിദ്ധീകരിക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടതാണ്; ബയോമെത്തനേഷൻ പ്രോത്സാ ഹിപ്പിക്കുന്നതിനായി പങ്കാളി-മന്ത്രാലയങ്ങളുമായി ഒത്തുചേർന്നു പ്രവർത്തിക്കുകയും, അത്തരം നടപടികളെക്കുറിച്ച് വാർഷിക റിപ്പോർട്ടുകൾ തയ്യാറാക്കി പ്രസിദ്ധീകരിക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടതാണ്; കംപ്രസ്ഡ് ബയോഗ്യാസ് നീക്കത്തിനായി കംപ്രസ്ഡ് ബയോഗ്യാസ് പ്ലാന്റുകളിൽ നിന്ന് പൈപ്പ്ലൈൻ കണക്റ്റിവിറ്റി ഉറപ്പാക്കേണ്ടതുമാണ്.

31. ധനകാര്യ മന്ത്രാലയ റവന്യൂ വകുപ്പിന്റെ ചുമതലകൾ :—മാലിന്യ-സംസ്കരണ പ്ലാന്റുകളുടെ യന്ത്രങ്ങളോ ഉപകരണങ്ങളോ ഇറക്കുമതി ചെയ്യുന്നതിന് ധനകാര്യ മന്ത്രാലയത്തിന് ഡ്യൂട്ടി ആനുകൂല്യങ്ങൾ നൽകാവുന്നതും, മാലിന്യ-സംസ്കരണ പ്ലാന്റുകൾക്ക് നികുതി ആനുകൂല്യങ്ങൾ നൽകാവുന്നതുമാണ്.

32. വ്യവസായ ആഭ്യന്തരവ്യാപാര പ്രോത്സാഹന വകുപ്പിന്റെ ചുമതലകൾ:— സംസ്ഥാന മലിനീകരണ-നിയന്ത്രണ ബോർഡുകളോ മലിനീകരണ-നിയന്ത്രണ കമ്മിറ്റികളോ മാലിന്യ-സംസ്കരണ കേന്ദ്രങ്ങൾക്ക് അംഗീകാരം നൽകുന്നതിന് വ്യവസായ

ആഭ്യന്തരവ്യാപാര പ്രോത്സാഹന വകുപ്പ് ദേശീയ ഏകജാലക ഫെസിലിറ്റി (NSWS) ഒരുക്കേണ്ടതാണ്.

33. വിദ്യാഭ്യാസ മന്ത്രാലയത്തിന്റെയും സംസ്ഥാന, കേന്ദ്ര ഭരണ പ്രദേശ സർക്കാരുകളിലെ വിദ്യാഭ്യാസ, വിദ്യാഭ്യാസ വകുപ്പിന്റെയും ചുമതലകൾ :— സ്കൂൾ പാഠ്യപദ്ധതിയിൽ ഖരമാലിന്യ നിർമ്മാർജ്ജനം ഉചിതമായി ഉൾപ്പെടുത്തുന്നുവെന്ന് ഉറപ്പാക്കുക.

34. പഞ്ചായത്തീരാജ് മന്ത്രാലയത്തിന്റെ ചുമതലകൾ:—ഈ ചട്ടങ്ങളിലെ വ്യവസ്ഥകൾ ഗ്രാമീണ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ബൈ-ലോകളിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ടെന്ന് ഉറപ്പാക്കുക.

35. സംസ്ഥാനങ്ങളിലെയും കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങളിലെയും നഗരപ്രദേശങ്ങളിലെ മുനിസിപ്പൽ ഭരണത്തിനോ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണത്തിനോ ഉത്തരവാദിത്തമുള്ള വകുപ്പിന്റെയും നഗരവികസന വകുപ്പിന്റെയും ചുമതലകൾ.— (1) സംസ്ഥാനത്തിലോ കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങളിലോ നഗരവികസന വകുപ്പോ നഗരപ്രാന്തപ്രദേശങ്ങൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള നഗരപ്രദേശങ്ങളിലെ മുനിസിപ്പൽ ഭരണത്തിനോ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണത്തിനോ ഉത്തരവാദിത്തമുള്ള വകുപ്പ്,-

(i) ഈ ചട്ടങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കുന്നത് ഉറപ്പാക്കുന്നതിന്, സംസ്ഥാന, അല്ലെങ്കിൽ കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങളിലെ ഗ്രാമവികസന വകുപ്പുമായി സംയോജിച്ച് നഗരപ്രദേശങ്ങളിലെ ഖരമാലിന്യ മാനേജ്മെന്റിനെക്കുറിച്ചുള്ള ഒരു സംസ്ഥാന നയവും തന്ത്രവും (strategy) തയ്യാറാക്കണം. ഇതിന്റെ പരിധിയിൽ, മറ്റു കാര്യങ്ങൾക്കൊപ്പം, മാലിന്യ ഉത്പാദനത്തിന്റെ കണക്ക്, മാലിന്യ

മാനേജ്മെന്റ് അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളുടെ വിലയിരുത്തൽ, ഖരമാലിന്യ ശേഖരണത്തിന്റെയും ഗതാഗതത്തിന്റെയും ആവശ്യകത, മെറ്റീരിയൽ റിക്കവറി ഫെസിലിറ്റി സ്ഥാപിക്കൽ, ജൈവ മാലിന്യത്തിന്റെ സംസ്കരണത്തിനുള്ള ബയോമെത്തനേഷൻ പ്ലാന്റുകളുടെ ആവശ്യകത, ഊർജ്ജ പ്ലാന്റുകളിലേക്കുള്ള മാലിന്യം, പ്രത്യേക പരിചരണം ആവശ്യമായ മാലിന്യങ്ങൾക്കായി ശേഖരണ കേന്ദ്രങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കൽ, സാനിറ്ററി മാലിന്യ സംസ്കരണത്തിനായി ഇൻസിനറേറ്ററുകൾ സ്ഥാപിക്കൽ, പൊതുവായ ബയോ-മെഡിക്കൽ മാലിന്യ-സംസ്കരണ കേന്ദ്രങ്ങളുമായുള്ള ബന്ധം, സാനിറ്ററി ലാൻഡ്ഫില്ലുകളുടെ സ്ഥാപിക്കലും അവയുടെ പ്രവർത്തനവും പരിപാലനവും, ഫലപ്രദമായ നിരീക്ഷണത്തിനും ട്രാക്കിംഗിനും വിവരസാങ്കേതികകവിദ്യയുടെ സഹായത്തോടെയുള്ള ഭരണരീതി സ്വീകരിക്കൽ, മാലിന്യ സംസ്കരണത്തിനായി സ്വകാര്യ ഡെവലപ്പർമാർക്കുള്ള മാലിന്യ സംസ്കരണത്തിനുള്ള, പ്രത്യേകിച്ച് ബയോ-മേത്തനേഷനുള്ള പ്രോത്സാഹനങ്ങൾ, കമ്പോസ്റ്റ് പരിശോധനാകേന്ദ്രങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കൽ, ഉപയോക്തൃ ഫീസും സാനിറ്ററി ലാൻഡ്ഫിൽ ഫീസും ഈടാക്കൽ, ഖരമാലിന്യ നിർമ്മാർജ്ജനത്തിൽ ഏർപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന മാലിന്യം ശേഖരിക്കുന്നവരെ, അതായത്, മാലിന്യ ശേഖരണം, വേർതിരിക്കൽ, തരംതിരിക്കൽ, ചാനലൈസേഷൻ, വികേന്ദ്രീകൃത ജൈവ മാലിന്യ സംസ്കരണം എന്നിവയിൽ ഏർപ്പെട്ടിരിക്കുന്നവരെ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനം അധികാരപ്പെടുത്തിയ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനവുമായോ, മൂന്നാം കക്ഷി ഏജൻസിയുമായോ ഖരമാലിന്യ-സംസ്കരണ മേഖലയിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന സ്വയം സഹായ സംഘങ്ങൾ, സമാന ഗ്രൂപ്പുകൾ എന്നിവയുമായോ അവരുടെ തിരിച്ചറിയൽ, എണ്ണമെടുപ്പ്, രജിസ്ട്രേഷൻ എന്നിവ നടത്തിയുള്ള സംയോജിപ്പിക്കൽ എന്നിവ ഉൾപ്പെടുത്തേണ്ടതും, ഔദ്യോഗിക ഗസറ്റിൽ ഈ ചട്ടങ്ങൾ വിജ്ഞാപനം ചെയ്ത തീയതി മുതൽ ഒരു വർഷത്തിനുള്ളിൽ, ഭവന, നഗരകാര്യ മന്ത്രാലയത്തിന്റെ ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ദേശീയ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ കണക്കിലെടുത്ത്, കേന്ദ്രീകൃത ഓൺലൈൻ പോർട്ടലിൽ അത്

അപ്‌ലോഡ് ചെയ്യേണ്ടതും, ഓരോ 5 വർഷത്തിനുശേഷവും ഈ പ്രക്രിയ തുടരേണ്ടതുമാണ് ;

(ii) മാലിന്യ കുറയ്ക്കൽ, പുനഃചംക്രമണം, പുനഃചംക്രമണം റിക്കവറി, ഖരമാലിന്യങ്ങളുടെ വിവിധ ഘടകങ്ങളുടെ ഏറ്റവും മെച്ചപ്പെട്ട ഉപയോഗം എന്നിവയിൽ ഊന്നൽ നൽകി, നിഷ്ക്രിയ, ജൈവവിഘടിതമല്ലാത്തതും, പുനഃചംക്രമണ യോഗ്യമല്ലാത്തതും, ഊർജ്ജം വീണ്ടെടുക്കുന്നതിനു സാധ്യയില്ലാത്തതുമായ മാലിന്യങ്ങൾ ലാൻഡ് ഫില്ലുകളിലേയ്ക്ക് പോകുന്നുണ്ടെന്ന് ഉറപ്പാക്കുക വഴി മനുഷ്യന്റെ ആരോഗ്യത്തിലും പരിസ്ഥിതിയിലും ഖര മാലിന്യത്തിന്റെ ആഘാതം കുറയ്ക്കേണ്ടതാണ്;

(iii) ആക്രിക്കാർ, മാലിന്യം ശേഖരിക്കുന്നവർ, പുനഃചംക്രമണ വ്യവസായം എന്നിവയുൾപ്പെടെയുള്ള മാലിന്യ സംസ്കരണക്കാരുടെ അനൗപചാരിക മേഖലയെ, മാലിന്യം കുറയ്ക്കുന്നതിന്റെ കാര്യത്തിൽ സംസ്ഥാന നയങ്ങളിലും തന്ത്രങ്ങളിലും ഉൾപ്പെടുത്തുകയും, ഇക്കാര്യത്തിൽ വിശാലമായ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകുകയും ചെയ്യേണ്ടതാണ്

(iv) തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണത്തിൽ നിന്നുള്ള കാർബൺ ക്രെഡിറ്റ് ഉത്പാദന (കാർബൺ പുറന്തള്ളൽ ലഘൂകരണം)-ത്തിനുള്ള സാധ്യതകളെപ്പറ്റി പഠിക്കേണ്ടതാണ്.

(2) നഗരവികസന വകുപ്പും സംസ്ഥാനങ്ങളിലും കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങളിലും, നഗരപ്രാന്തപ്രദേശങ്ങൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള നഗരപ്രദേശങ്ങളിലെ മുനിസിപ്പൽ ഭരണത്തിനോ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണത്തിനോ ഉത്തരവാദിത്തമുള്ള നഗരവികസന വകുപ്പും:- (i) എല്ലാ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും ഈ ചട്ടങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കുന്നത് ഉറപ്പാക്കേണ്ടതാണ്;

(ii) ശേഖരണം, വേർതിരിക്കൽ, തരംതിരിക്കൽ, ഗതാഗതം, സംസ്കരണ, അല്ലെങ്കിൽ ശുദ്ധീകരണ, നിർമ്മാർജ്ജന കേന്ദ്രങ്ങൾ എന്നിവയുടെ കാര്യത്തിൽ സാമ്പത്തിക ലാഭക്ഷമതയ്ക്കുള്ള സർക്കാർധനസഹായത്തിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കണം.

(iii) ജൈവവളത്തിന്റെ സ്വീകാര്യത മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആസൂത്രണം ചെയ്യേണ്ടതാണ് – 'വിവര, വിദ്യാഭ്യാസ, ആശയവിനിമയവുമായി (IEC) ബന്ധപ്പെട്ട പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കുള്ള മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളും ചട്ടക്കൂടും തയ്യാറാ ക്കുകയും അവ പ്രചരിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുക;

(iv) ശേഖരിക്കപ്പെടുന്ന ഫീസ്, ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കൽ, അവയുടെ പ്രവർത്തനം, പരിപാലനം എന്നിവയ്ക്കായി ഉപയോഗിക്കുന്നുണ്ടെന്ന് ഉറപ്പാക്കേണ്ടതാണ് ;

(v) ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണം നടപ്പിലാക്കലും നവീകരണവും ഉറപ്പാക്കുകയും, വേർതിരിക്കൽ, ശേഖരണം, തരംതിരിക്കൽ, ഗതാഗതം, ശുദ്ധീകരണം, അല്ലെങ്കിൽ സംസ്കരണം, നിർമ്മാർജ്ജന ശേഷി എന്നിവയിൽ നൂറു ശതമാനം കൈവരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതിന്, ഖരമാലിന്യ-സംസ്കരണ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളുടെ കവറേജ് മെച്ചപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യേണ്ടതാണ്;

(vi) ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണം, പുനരുപയോഗം, പുനഃചംക്രമണം എന്നിവയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ചാക്രിക സമ്പദ്വ്യവസ്ഥയ്ക്കായി ഒരു സംസ്ഥാനതല സ്റ്റിയറിംഗ് കമ്മിറ്റി രൂപീകരിക്കേണ്ടതാണ് ;

(vii) അതതു സ്ഥലത്തുതന്നെ സംസ്കരണ സൗകര്യങ്ങൾ ഉള്ള റെസിഡൻഷ്യൽ സൊസൈറ്റികൾക്കും മറ്റ് വൻകിട മാലിന്യ

ഉത്പാദകർക്കും ഇൻസെന്റീവുകൾ (നികുതി ആനുകൂല്യങ്ങൾ പോലെയുള്ളവ) നൽകേണ്ടതാണ് ;

(viii) ഈ ചട്ടങ്ങൾ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചതിനു ശേഷം ഒരു വർഷത്തിനുള്ളിൽ എല്ലാ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും, എല്ലാ ഖരമാലിന്യ മാനേജ്മെന്റ് അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളും പ്രവർത്തനങ്ങളും സംബന്ധിച്ചുള്ള വിവരങ്ങളുമായി ഓൺലൈൻ കേന്ദ്രീകൃത പോർട്ടലിൽ സജീവമാണെന്ന് ഉറപ്പാക്കേണ്ടതും, എല്ലാ വർഷവും ജൂൺ 30-നകം അത് നാളതീകരിക്കേണ്ടതുമാണ്;

(ix) സംസ്ഥാന, കേന്ദ്ര ഭരണ പ്രദേശതലങ്ങളിൽ ഏറ്റവും മികച്ച പ്രകടനം കാഴ്ചവയ്ക്കുന്ന നഗര തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനത്തിന് അംഗീകാര അവാർഡുകൾ നൽകേണ്ടതാണ്;

(x) എല്ലാ നഗര പ്രദേശങ്ങളിലെയും ഖരമാലിന്യ മാനേജ്മെന്റ് അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളുടെയും പ്രവർത്തനങ്ങളുടെയും നിലവിലെ അവസ്ഥയും പ്രവർത്തന സാഹചര്യങ്ങളും അവലോകനം ചെയ്യുന്നതിനായി ഒരാഴ്ച നീണ്ടുനിൽക്കുന്ന കാമ്പയിൻ സംഘടിപ്പിക്കുന്നതിന് ജില്ലാ മജിസ്ട്രേറ്റുമാരുമായും മുനിസിപ്പൽ കമ്മീഷണറുമാരുമായോ ഓരോ നഗര തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെയും ചീഫ് എക്സിക്യൂട്ടീവ് ഓഫീസറുമാരുമായോ ബന്ധപ്പെടേണ്ടതാണ്;

(xi) ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണത്തിനുള്ള പൊതു-സ്വകാര്യ പങ്കാളിത്ത മോഡ് മോഡലുകൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്;

(xii) സംസ്ഥാനത്തിന്റെയോ കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശത്തിന്റെയോ നഗരാസൂത്രണ വകുപ്പിനോട്, സംസ്ഥാനത്തിന്റെയോ കേന്ദ്രഭരണ

പ്രദേശത്തിന്റെയോ ഒരു കൂട്ടം നഗരങ്ങൾക്കായുള്ള പൊതു മാലിന്യ-സംസ്കരണ ഫെസിലിറ്റിയിലോ പ്രാദേശിക സാനിറ്ററി അല്ലെങ്കിൽ പ്രവർത്തനത്തിലുള്ള ലാൻഡ്ഫില്ലിലോ അംഗങ്ങളായ നഗരങ്ങൾ ഒഴികെ ഓരോ നഗരത്തിന്റെയും മാസ്റ്റർ പ്ലാനിൽ ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണ, നിർമ്മാർജ്ജന ഫെസിലിറ്റികൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള വ്യവസ്ഥകൾ ഉണ്ടെന്ന് ഉറപ്പാക്കാൻ നിർദ്ദേശിക്കേണ്ടതും, 2026 സെപ്റ്റംബർ 30-നകം എല്ലാ മാസ്റ്റർ പ്ലാനുകളും അപ്‌ലോഡ് ചെയ്യേണ്ടതുമാണ്;

(xiii) ഈ ചട്ടങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കുന്നതിനും സംസ്ഥാനത്തെ മാസ്റ്റർ പ്ലാനുകളിൽ (ഭൂവിനിയോഗ പദ്ധതി) ഉൾപ്പെടുത്തുന്നതിനും, മെട്രോപൊളിറ്റൻ, ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതികൾവഴിയോ ടൗൺ, കൺട്രി പ്ലാനിംഗ് വകുപ്പ് വഴിയോ, അതതുസംഗതിപോലെ, നഗരങ്ങളിൽ ഖരമാലിന്യ-സംസ്കരണ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് അനുയോജ്യമായ ഭൂമി കണ്ടെത്തേണ്ടതും അനുവദിക്കേണ്ടതുമാണ് ;

(xiv) 200-ൽ കൂടുതൽ വീടുകളുള്ളതോ 5,000 ചതുരശ്ര മീറ്ററിൽ കൂടുതൽ പ്ലോട്ട് വിസ്തീർണ്ണമുള്ളതോ ആയ ഗ്രൂപ്പ് ഹൗസിംഗ്, അല്ലെങ്കിൽ വാണിജ്യ, സ്ഥാപന അല്ലെങ്കിൽ മറ്റേതെങ്കിലും പാർപ്പിടേതര കോംപ്ലക്സുകൾക്കായുള്ള വികസന പദ്ധതിയിൽ ഖരമാലിന്യങ്ങൾ വേർതിരിക്കുന്നതിനും സംഭരിക്കുന്നതിനും വികേന്ദ്രീകൃത സംസ്കരണത്തിനും പ്രത്യേക സ്ഥലം വേർതിരിച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന് ഉറപ്പാക്കാൻ സംസ്ഥാനത്തി ന്റെയും തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെയും ടൗൺ നഗരാസൂത്രണ വകുപ്പിനോട് നിർദ്ദേശിക്കേണ്ടതും, വൻകിട മാലിന്യ ഉത്പാദകർ കേന്ദ്രീകൃത ഓൺലൈൻ പോർട്ടലിൽ അത്തരം വിവരങ്ങൾ അപ്‌ലോഡ് ചെയ്യുന്നത് ഉറപ്പാക്കേണ്ടതുമാണ്;

(xv) വൻകിട മാലിന്യ ഉത്പാദകരുമായി ബന്ധപ്പെട്ട എല്ലാ വ്യവസ്ഥകളും പാലിക്കാൻ പ്രത്യേക സാമ്പത്തിക മേഖല, വ്യവസായ എസ്റ്റേറ്റ്, വ്യവസായ പാർക്ക് എന്നിവയുടെ പുതിയതും നിലവിലുള്ളതുമായ ഡെവലപ്പർമാരോട് നിർദ്ദേശിക്കേണ്ടതാണ്;

(xvi) പ്രാദേശിക ഫെസിലിറ്റിയിൽ നിന്ന് 50 കിലോമീറ്റർ (അല്ലെങ്കിൽ അതിൽ കൂടുതൽ) ദൂരത്തിനുള്ളിൽ വരുന്ന ഒരു കൂട്ടം നഗരങ്ങൾക്കും പട്ടണങ്ങൾക്കുമായി പൊതുവായ പ്രാദേശിക സാനിറ്ററി, അല്ലെങ്കിൽ പ്രവർത്തനത്തിലുള്ള ലാൻഡ്ഫിൽ സ്ഥാപിക്കാൻ സൗകര്യമൊരുക്കേണ്ടതും; ചെലവ് പങ്കിടൽ അടിസ്ഥാനത്തിൽ അത്തരം സാനിറ്ററി, അല്ലെങ്കിൽ പ്രവർത്തനത്തിലുള്ള ലാൻഡ്ഫില്ലുകളുടെ പ്രൊഫഷണൽ മാനേജ്മെന്റ് ഉറപ്പാക്കേണ്ടതും, എല്ലാ വിവരങ്ങളും കേന്ദ്രീകൃത ഓൺലൈൻ പോർട്ടലിൽ അപ്‌ലോഡ് ചെയ്യേണ്ടതുമാണ് ;

(xvii) അത്തരം മാലിന്യങ്ങളുടെ വേർതിരിക്കൽ, ശേഖരണം, തരംതിരിക്കൽ, ഗതാഗതം അല്ലെങ്കിൽ സംസ്കരണം എന്നിവയുൾപ്പെടെ ഖരമാലിന്യ മാനേജ്മെന്റിൽ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ശേഷി വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള ക്രമീകരണങ്ങൾ നടത്തേണ്ടതാണ്;

(xviii) കേന്ദ്ര മലിനീകരണ-നിയന്ത്രണ ബോർഡ് പ്രസിദ്ധീകരിച്ച മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ പാലിച്ചുകൊണ്ട് സംസ്ഥാന മലിനീകരണ-നിയന്ത്രണ ബോർഡുമായി കൂടിയാലോചിച്ച് പ്രതിദിനം അഞ്ച് ടണ്ണിൽ കൂടുതലുള്ള ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണ, നിർമ്മാർജ്ജന കേന്ദ്രങ്ങൾക്കായി ബഫർ സോൺ പ്രഖ്യാപിക്കേണ്ടതും, അത്തരം എല്ലാ കേന്ദ്രങ്ങളെയും കുറിച്ചുള്ള വിവരങ്ങൾ കേന്ദ്രീകൃത ഓൺലൈൻ പോർട്ടലിൽ അപ്‌ലോഡ് ചെയ്യേണ്ടതുമാണ്;

(xix) തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനവുമായോ അംഗീകൃത മൂന്നാം കക്ഷിയുമായോ സ്വയം സഹായ ഗ്രൂപ്പുകൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള കൺസഷണെയർ ഏജൻസിയുമായോ സഹകരിച്ച് പ്രവർത്തിക്കുന്ന ആക്രിക്കാരുടെ രജിസ്ട്രേഷൻ ഉറപ്പാക്കേണ്ടതും കേന്ദ്രീകൃത ഓൺലൈൻ പോർട്ടലിൽ വിവരങ്ങൾ അപ്‌ലോഡ് ചെയ്യേണ്ടതുമാണ്;

(xx) റെസിഡെന്റ്സ് അസോസിയേഷനുകൾ, മാർക്കറ്റ് അസോസിയേഷനുകൾ, കൺസഷണെയർ അല്ലെങ്കിൽ മൂന്നാം കക്ഷി

എന്നിവയുൾപ്പെടെയുള്ളവരുമായുള്ള സാമൂഹ്യ പങ്കാളിത്തത്തിലൂടെ മാലിന്യരഹിതം മുതൽ ലാൻഡ്ഫിൽ വരെ എന്നുള്ള സമീപനത്തിൽ ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിക്കേണ്ടതാണ്;

(xxi) റാങ്കിംഗ് സംവിധാനത്തോടെ സംസ്ഥാനതലത്തിൽ സർക്കുലാരിറ്റി (ചാക്രികത്വം) അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ള വിലയിരുത്തലുകൾ നടത്തേണ്ടതാണ്;

(xxii) ജൈമാലിന്യങ്ങളുടെ സംസ്കരണത്തിൽ നിന്നുലഭ്യമാകുന്ന ഉപോത്പന്നങ്ങളുടെ ഉപയോഗത്തെക്കുറിച്ച് പൊതുജനങ്ങളെ ബോധവൽക്കരിക്കുന്നതിന് ഫലപ്രദമായ തന്ത്രം ആവിഷ്കരിക്കേണ്ടതാണ്;

(xxiii) സംസ്ഥാന, ജില്ലാ തലങ്ങളിൽ ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണത്തിന്റെ കാര്യത്തിൽ മികച്ച സ്കൂളുകൾ, ആശുപത്രികൾ, സ്ഥാപനങ്ങൾ എന്നിവയെ അംഗീകരിക്കുന്നതിനായി മത്സരങ്ങൾ സംഘടിപ്പിക്കേണ്ടതാണ് ;

(xxiv) ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണത്തിനും ശുദ്ധീകരണ സൗകര്യകേന്ദ്ര ങ്ങൾക്കും അനുയോജ്യമായ ഭൂമി നൽകുന്നതിനും സംസ്ഥാന സർക്കാരോ കേന്ദ്ര ഭരണപ്രദേശമോ അത്തരം സ്ഥലങ്ങളെപ്പറ്റി വിജ്ഞാപനം പുറപ്പെടുവിക്കുന്നതിനും ഭൂമി വിതരണത്തിന്റെ ചുമതലയുള്ള വകുപ്പിന് ഉത്തരവാദിത്തമുണ്ടായിരിക്കുന്നതാണ് .

36. സംസ്ഥാനങ്ങളിലെയും കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങളിലെയും ഗ്രാമപ്രദേശ ങ്ങളിൽ ഗ്രാമവികസന വകുപ്പിന്റെയും തദ്ദേശ സ്വയംഭരണത്തിന് ഉത്തരവാദിത്തമുള്ള വകുപ്പിന്റെയും ചുമതലകൾ.— (1) ഗ്രാമവികസന വകുപ്പും, അല്ലെങ്കിൽ സംസ്ഥാനത്തിലോ കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശത്തോ ഉള്ള

ഗ്രാമപ്രദേശങ്ങളിലെ ശുചിത്വത്തിനും ഖരമാലിന്യ പരിപാലനത്തിനും ഉത്തരവാദിത്തമുള്ള വകുപ്പും മാലിന്യ ഉത്പാദനത്തിന്റെ കണക്കുകൾ, മാലിന്യ മാനേജ്മെന്റ് അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളുടെ വിലയിരുത്തൽ എന്നിവ ഉൾപ്പെടുത്തി ഗ്രാമപ്രദേശങ്ങളിലെ ഖരമാലിന്യ പരിപാലനത്തെ ക്കുറിച്ചുള്ള ഒരു സംസ്ഥാന നയവും തന്ത്രവും തയ്യാറാക്കണം. അതായത്,—

(i) ശേഖരണത്തിനും ഗതാഗതത്തിനുമുള്ള വാഹനങ്ങൾ, ശേഖരണത്തിനും തരംതിരിക്കൽ കേന്ദ്രങ്ങൾ, കമ്പോസ്റ്റ് കുഴികൾ;

(ii) ജൈവമാലിന്യങ്ങൾക്കായുള്ള ബയോഗ്യാസ് യൂണിറ്റുകൾ, ഗ്യാപ് അനാലിസിസ്, നഗരപ്രദേശങ്ങളിലെ മാലിന്യ-സംസ്കരണ അടിസ്ഥാനസൗകര്യങ്ങളുമായുള്ള ബന്ധം, ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണത്തിൽ ഏർപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന, അതായത്, മാലിന്യ ശേഖരണം, വേർതിരിക്കൽ, തരംതിരിക്കൽ, ചാനലൈസേഷൻ, വികേന്ദ്രീകൃത ജൈവമാലിന്യ സംസ്കരണം, എന്നിവയിൽ ഏർപ്പെട്ടിരിക്കുന്നവരെ, അവരുടെ തിരിച്ചറിയൽ, എണ്ണമെടുപ്പ്, രജിസ്ട്രേഷൻ എന്നിവയിലൂടെ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനവുമായോ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനം അധികാരപ്പെടുത്തിയ മൂന്നാം കക്ഷിയുമായോ, ഖരമാലിന്യ-സംസ്കരണ മേഖലയിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന സ്വയം സഹായ സംഘങ്ങളുമായോ സമാന ഗ്രൂപ്പുകളുമായോ ഉള്ള സംയോജനം എന്നിവ ഉൾപ്പെടുത്തി ഔദ്യോഗിക ഗസറ്റിൽ ഈ ചട്ടങ്ങൾ വിജ്ഞാപനം ചെയ്ത തീയതി മുതൽ ഒരു വർഷത്തിനുള്ളിൽ, കുടിവെള്ള, ശുചിത്വകാര്യ വകുപ്പ് പുറപ്പെടുവിച്ച ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണത്തെക്കുറിച്ചുള്ള മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ കണക്കിലെടുത്ത് കേന്ദ്രീകൃത ഓൺലൈൻ പോർട്ടലിൽ അപ്‌ലോഡ് ചെയ്യേണ്ടതും, ഓരോ അഞ്ച് വർഷം കഴിയുമ്പോഴും ഈ പ്രക്രിയ തുടരേണ്ടതുമാണ്.

(2) ഗ്രാമവികസന വകുപ്പിനെ നോഡൽ വകുപ്പായും, പഞ്ചായത്തീരാജ് സ്ഥാപനങ്ങളുമായോ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുമായോ

ഏകോപിച്ചു പ്രവർത്തിക്കുന്ന വകുപ്പായും, ഗ്രാമപ്രദേശങ്ങളിൽ, നഗരപ്രാന്തപ്രദേശങ്ങളിലെ ഗ്രാമങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെടെ, ഈ ചട്ടങ്ങൾക്ക് കീഴിലുള്ള വ്യവസ്ഥകൾ നടപ്പിലാക്കുന്നുവെന്ന് ഉറപ്പാക്കുന്നതിനുള്ള സഹ-നോഡൽ വകുപ്പായും ചുമതലപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്;

(3) ഗ്രാമവികസന വകുപ്പും, സംസ്ഥാനങ്ങളിലെ കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങളിലെയും ഗ്രാമപ്രദേശങ്ങളിലെ ശുചിത്വത്തിനും ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണത്തിനും ഉത്തരവാദിത്തമുള്ള വകുപ്പും,—

(i) എല്ലാ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും ഈ ചട്ടങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കുന്നുണ്ടെന്ന് ഉറപ്പാക്കേണ്ടതാണ് ;

(ii) ശേഖരണത്തിന്റെയോ സംസ്കരണ സൗകര്യങ്ങളുടെയോ കാര്യത്തിൽ സാമ്പത്തിക ലാഭക്ഷമതയ്ക്കുള്ള സർക്കാർ ധനസഹായത്തിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ് ;

(iii) ജൈവവളത്തിന്റെ സ്വീകാര്യത മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആസൂത്രണം ചെയ്യുക. വിവര, വിദ്യാഭ്യാസ, ആശയവിനിമയ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കുള്ള മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളും ചട്ടക്കൂടും തയ്യാറാക്കുകയും പ്രചരിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുക;

(iv) ഖരമാലിന്യ പരിപാലനവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളുടെ സ്ഥാപിക്കൽ, പ്രവർത്തനം, പരിപാലനം എന്നിവയ്ക്കായി ശേഖരിക്കപ്പെടുന്ന ഫീസ് ഉപയോഗിക്കുന്നുണ്ടെന്ന് ഉറപ്പാക്കുക;

(v) ഖരമാലിന്യ പരിപാലനം നടപ്പിലാക്കുന്നതും നവീകരിക്കുന്നതും ഉറപ്പാക്കുന്നതിനും വേർതിരിക്കൽ, ശേഖരണം, തരംതിരിക്കൽ, ഗതാഗതം, പരിചരണം അല്ലെങ്കിൽ സംസ്കരണം, നിർമ്മാർജ്ജന ശേഷി എന്നിവയിൽ നൂറു ശതമാനം ലക്ഷ്യം കൈവരിക്കുന്നതിനും ഖരമാലിന്യ പരിപാലന അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളുടെ കവറേജ് മെച്ചപ്പെടുത്തുന്ന തിനുമായി നഗരപ്രാന്തപ്രദേശങ്ങളിലെ ഗ്രാമങ്ങൾക്ക് പ്രത്യേക ശ്രദ്ധ നൽകേണ്ടതുണ്ട്;

(vi) ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണം, പുനഃചംക്രമണം എന്നിവയിലെ ചാക്രിക സമ്പദ്‌വ്യവസ്ഥയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ഒരു സംസ്ഥാനതല സ്റ്റിയറിംഗ് കമ്മിറ്റി രൂപീകരിക്കുക;

(vii) അതതുസ്ഥലത്ത്, ജൈവ മാലിന്യം അല്ലെങ്കിൽ ഉദ്യാനത്തോട്ട മാലിന്യ ശുദ്ധീകരണ ഫെസിലിറ്റികൾ ഉള്ളതായ റെസിഡെൻഷ്യൽ സൊസൈറ്റികൾക്കും മറ്റ് വൻകിട മാലിന്യ ഉത്പാദകർക്കും ഇൻസെന്റീവുകൾ (നികുതി ആനുകൂല്യങ്ങൾ പോലെയുള്ളവ) നൽകേണ്ടതാണ്;

(viii) ശേഖരണം, തരംതിരിക്കൽ, ഗതാഗതം, സംസ്കരണം, നിർമ്മാർജ്ജനം എന്നിവയുൾപ്പെടെയുള്ള എല്ലാ ഖരമാലിന്യ മാനേജ്മെന്റ് അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളെക്കുറിച്ചും എല്ലാ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും 2026 ജൂൺ 30-നകം ഓൺലൈൻ കേന്ദ്രീകൃത പോർട്ടലിൽ വിവരങ്ങൾ ചേർക്കുകയും, എല്ലാ വർഷവും ജൂൺ 30-നകം അത് നാളതീകരിക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടതാണ്.

(ix) സംസ്ഥാനത്തോ കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശത്തോ ഏറ്റവും മികച്ച പ്രകടനം കാഴ്ചവയ്ക്കുന്ന ഗ്രാമീണ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനത്തിന് അംഗീകാരമായി അവാർഡുകൾ നൽകണം ;

(x) എല്ലാ ഗ്രാമപ്രദേശങ്ങളിലെയും ഖരമാലിന്യ മാനേജ്മെന്റ് അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളുടെയും പ്രവർത്തനങ്ങളുടെയും തൽസ്ഥിതിയും പ്രവർത്തന സാഹചര്യങ്ങളും അവലോകനം ചെയ്യുന്നതിനായി ഓരോ വർഷവും ജൂൺ നാലാം വാരത്തിൽ ഒരാഴ്ച നീണ്ടുനിൽക്കുന്ന കാമ്പെയ്ൻ സംഘടിപ്പിക്കണം;

(xi) ഖരമാലിന്യ നിർമ്മാർജ്ജന അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾക്കായി പൊതു-സ്വകാര്യ പങ്കാളിത്ത മോഡ് മോഡലുകൾ ആവിഷ്കരിക്കേണ്ടതാണ്;

(xii) ഒരു നടപ്പിലാക്കൽ നയവും തന്ത്രവും രൂപപ്പെടുത്തി ബയോഗ്യാസ് സമ്പദ്‌വ്യവസ്ഥയ്ക്ക് മുന്നോട്ടുള്ള വഴിയൊരുക്കുക;

(xiii) ബയോഗ്യാസ്, അല്ലെങ്കിൽ ബയോ-മെത്തനേഷൻ, കമ്പോസ്റ്റിംഗ് സമ്പദ്‌വ്യവസ്ഥയിൽ നിക്ഷേപിക്കാൻ സ്വകാര്യ ഡെവലപ്പർമാർക്ക് പ്രോത്സാഹനങ്ങൾ നൽകേണ്ടതാണ് ;

(xiv) തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ഖരമാലിന്യ മാനേജ്മെന്റ് വഴി കാർബൺ ക്രെഡിറ്റുകൾ ഉത്പാദിപ്പിക്കുന്നതിനെപ്പറ്റി പരിശോധിക്കേണ്ടതാണ്;

(xv) വിവേചനരഹിതമായി മാലിന്യം തള്ളുന്നതിന് പിഴയോ നികുതിയോ ചുമത്തണം;

(xvi) തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് നിയമപരമായ ആവശ്യകതകൾ നിറവേറ്റുന്നതിന് ജില്ലാ കളക്ടറുടെ കീഴിൽ ജില്ലാതല മാലിന്യ-സംസ്കരണ പാർക്കുകൾ വികസിപ്പിക്കണം.

(xvii) ലാൻഡ് ഫില്ലിംഗ് കുറയ്ക്കുന്നതിനായി മാലിന്യ സംസ്കരണവും അവയുടെ അവശേഷിക്കുന്ന അവശിഷ്ടങ്ങളും തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനതലത്തിൽ നിരിക്ഷിക്കേണ്ടതാണ്;

(xviii) കരാറുകളിൽ ഉൾപ്പെടുന്നതിലൂടെ വേർതിരിക്കൽ, അനൗപചാരിക മേഖലയുടെ സംയോജനം, ശേഷി വർദ്ധിപ്പിക്കൽ സംരംഭങ്ങൾ എന്നിവ നിർബന്ധിതമാക്കുകയും നടപ്പിലാക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടതാണ് ;

(xix) ചട്ടങ്ങൾ പാലിക്കാത്ത സാഹചര്യത്തിൽ പിഴ ചുമത്തേണ്ടതാണ്;

(xx) മാലിന്യ-സംസ്കരണ കേന്ദ്രങ്ങളുമായി ബന്ധിപ്പിച്ച് മെറ്റീരിയൽ റിക്കവറി ഫെസിലിറ്റി സ്ഥാപിക്കേണ്ടതാണ് ;

(xxi) മാലിന്യ ശേഖരണവും മാനേജ്മെന്റ് രേഖകളും ഡിജിറ്റലായി സ്വരൂപിക്കുന്നതിനുള്ള ഡാഷ്ബോർഡുകൾ വികസിപ്പിക്കുന്നതിന് ജില്ലാതല പഞ്ചായത്തിരാജ് സ്ഥാപനങ്ങളുമായി ഏർപ്പാടുണ്ടാക്കേണ്ടതാണ്;

(4) ആവശ്യമായ അടിസ്ഥാന ഫെസിലിറ്റികൾക്കും നയപരമായ ആവശ്യങ്ങൾക്കുമായി ഒരു ഉന്നതതലസമിതിവഴി മറ്റ് വകുപ്പുകളുമായി ഏകോപിപ്പിക്കുന്നതിന് അനുയോജ്യമായ ഒരു സംസ്ഥാന വകുപ്പിനെ നോഡൽ വകുപ്പായി നിയോഗിക്കാവുന്നതാണ്.

(5) ഗ്രാമീണ ഗാർഹിക മാലിന്യങ്ങൾ മൂലമുണ്ടാകുന്ന പരിസ്ഥിതി മലിനീകരണം തടയുന്നതിനും നിയന്ത്രിക്കുന്നതിനുമുള്ള പ്രത്യേക നടപടികൾ പ്രാദേശിക ചട്ടങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്.

37. ജില്ലാ മജിസ്ട്രേറ്റിന്റെയോ ജില്ലാ കളക്ടറുടെയോ ഡെപ്യൂട്ടി കമ്മീഷണറുടെയോ ചുമതലകൾ .— ജില്ലാ മജിസ്ട്രേറ്റോ ജില്ലാ കളക്ടറോ അല്ലെങ്കിൽ ഡെപ്യൂട്ടി കമ്മീഷണറോ -

(i) സംസ്ഥാന നഗര വികസന വകുപ്പുമായോ സംസ്ഥാന ഗ്രാമവികസന വകുപ്പുമായോ അടുത്ത ഏകോപനത്തോടെ തന്റെ ജില്ലയിലെ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണത്തിനും നിർമ്മാർജ്ജനത്തിനുള്ള ഫെസിലിറ്റികൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് അനുയോജ്യമായ ഭൂമി കണ്ടെത്തുന്നതിനും അനുവദിക്കുന്നതിനും സൗകര്യമൊരുക്കേണ്ടതും, എല്ലാ വർഷവും ജൂൺ 30-നകം കേന്ദ്രീകൃത ഓൺലൈൻ പോർട്ടലിൽ വിവരങ്ങൾ അപ്ലോഡ് ചെയ്യേണ്ടതുമാണ്;

(ii) മാലിന്യം വേർതിരിക്കൽ, ശേഖരണം, തരംതിരിക്കൽ, സംസ്കരണം, ശുദ്ധീകരണം, നിർമ്മാർജ്ജനം എന്നിവയിൽ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പ്രകടനം, പാദവർഷത്തിൽ ഒരിക്കലെങ്കിലും അവലോകനം ചെയ്യുകയും, നഗരപ്രദേശങ്ങളിലെ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പുമായും ഗ്രാമവികസന വകുപ്പുമായും ഗ്രാമപ്രദേശങ്ങളിലെ ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണത്തിന് ഉത്തരവാദിത്തമുള്ള വകുപ്പുമായും കൂടിയാലോചിച്ച് തിരുത്തൽ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കേണ്ടതും, അവലോകന യോഗത്തിന്റെ നടപടിക്കുറിപ്പുകൾ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ പോർട്ടലിൽ അപ്ലോഡ് ചെയ്യേണ്ടതുമാണ്;

(iii) സാമ്പത്തികവും സാമൂഹികവുമായ വികസനത്തിനായുള്ള അവരുടെ പദ്ധതികളിൽ ഖരമാലിന്യങ്ങൾ മൂലമുള്ള പരിസ്ഥിതി മലിനീകരണം തടയുന്നതും നിയന്ത്രിക്കുന്നതും ഉൾപ്പെടുത്തുകയും, ഖരമാലിന്യങ്ങൾ മൂലമുള്ള പരിസ്ഥിതി മലിനീകരണം തടയുന്നതിനും

നിയന്ത്രിക്കുന്നതിനും സഹായിക്കുന്ന സാമ്പത്തികവും സാങ്കേതികവുമായ നയങ്ങളും നടപടികളും സ്വീകരിക്കുകയും വേണം.

(iv) ജില്ലാ കളക്ടർക്കോ സബ് ഡിവിഷണൽ മജിസ്ട്രേറ്റിനോ അവരുടെ അധികാരപരിധിയിൽ വരുന്ന ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണ, അല്ലെങ്കിൽ പുനഃചംക്രമണ സൗകര്യങ്ങളുടെ പരിശോധനയോ ഓഡിറ്റോ നടത്താവുന്നതാണ്. ഈ ചട്ടങ്ങളിലെ വ്യവസ്ഥകൾക്കനുസൃതമായി സാനിറ്ററി ലാൻഡ്ഫിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്നുണ്ടെന്ന് ജില്ലാ കളക്ടർ ഉറപ്പാക്കേണ്ടതുമാണ്.

(v) നഗര, ഗ്രാമപ്രദേശങ്ങളിലെ സാനിറ്ററി ലാൻഡ്ഫില്ലുകൾ, പൊതു മാലിന്യസംസ്കരണ പ്ലാന്റുകൾ (ഏതെങ്കിലും തരത്തിലുള്ളത്), മറ്റേതെങ്കിലും പൊതു മാലിന്യസംസ്കരണ ഫെസിലിറ്റികൾ എന്നിവയുടെ സംയോജനം ജില്ലാ മജിസ്ട്രേറ്റോ ജില്ലാ കളക്ടറോ ഡെപ്യൂട്ടി കമ്മീഷണറോ ഉറപ്പാക്കേണ്ടതാണ്;

38. കേന്ദ്ര മലിനീകരണ-നിയന്ത്രണ ബോർഡിന്റെ ചുമതലകൾ :— (1) കേന്ദ്ര മലിനീകരണ-നിയന്ത്രണ ബോർഡ്,-

(i) ഈ ചട്ടങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കുന്നതിനും എല്ലാ പങ്കാളികളും നിർദ്ദിഷ്ട മാനദണ്ഡങ്ങൾ പാലിക്കുന്നുവെന്ന് ഉറപ്പാക്കുന്നതിനും സംസ്ഥാന മലിനീകരണ-നിയന്ത്രണ ബോർഡുകളുമായും മലിനീകരണ-നിയന്ത്രണ കമ്മിറ്റികളുമായും ഏകോപിച്ചു പ്രവർത്തിക്കേണ്ടതാണ്;

(ii) എല്ലാ ഖര മാലിന്യ സംസ്കരണ, നിർമ്മാർജ്ജന സൗകര്യങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ഭൂഗർഭജലം, അന്തരീക്ഷ വായു, ശബ്ദ മലിനീകരണം, ലീച്ചേറ്റ് എന്നിവയ്ക്കുള്ള മാനദണ്ഡങ്ങൾ രൂപപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്;

(iii) ഖര മാലിന്യ-സംസ്കരണ ഫെസിലിറ്റികൾക്കോ സംസ്കരണ സാങ്കേതികവിദ്യകൾക്കോ നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ള പരിസ്ഥിതി മാനദണ്ഡങ്ങളും നടപടിക്രമങ്ങളും അവലോകനം ചെയ്യേണ്ടതും ആവശ്യാനുസരണം അവ നാളതീകരിക്കേണ്ടതുമാണ് ;

(iv) സംസ്ഥാന മലിനീകരണ-നിയന്ത്രണ ബോർഡുകൾ, അല്ലെങ്കിൽ മലിനീകരണ-നിയന്ത്രണ കമ്മിറ്റികൾ വഴി, ഖരമാലിന്യ-സംസ്കരണ സൗകര്യങ്ങൾക്കോ സംസ്കരണ സാങ്കേതികവിദ്യകൾക്കോ വേണ്ടി നിർദ്ദേശിക്കപ്പെട്ട പാരിസ്ഥിതിക മാനദണ്ഡങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കുന്നത് വർഷത്തിൽ ഒരിക്കലെങ്കിലും അവലോകനം ചെയ്യേണ്ടതും അവയുടെ നിരീക്ഷണത്തിൽ ലഭിക്കുന്ന ഡാറ്റാ സമാഹരിക്കേണ്ടതുമാണ്.

(v) സംസ്ഥാന മലിനീകരണ-നിയന്ത്രണ ബോർഡുകൾ, അല്ലെങ്കിൽ മലിനീകരണ-നിയന്ത്രണ കമ്മിറ്റികൾ വഴി തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ഈ ചട്ടങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കുന്നത് നിരീക്ഷിക്കേണ്ടതാണ് ;

(vi) സംസ്ഥാന മലിനീകരണ-നിയന്ത്രണ ബോർഡുകളിൽനിന്നും മലിനീകരണ-നിയന്ത്രണ കമ്മിറ്റികളിൽനിന്നും ലഭിക്കുന്ന റിപ്പോർട്ടുകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഈ ചട്ടങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കുന്നതിനെക്കുറിച്ചുള്ള ഒരു വാർഷിക റിപ്പോർട്ട് തയ്യാറാക്കുകയും, അത് പരിസ്ഥിതി, വനം, കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാന മന്ത്രാലയത്തിന് സമർപ്പിക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടതും, റിപ്പോർട്ട് എല്ലാ വർഷവും സെപ്റ്റംബർ 30-ന് മുമ്പ് പൊതുജനങ്ങൾക്ക് ലഭ്യമാക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടതുമാണ്;

(vii) പ്രതിദിനം അഞ്ച് ടണ്ണിൽ കൂടുതൽ ഖരമാലിന്യങ്ങൾ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്ന വ്യത്യസ്ത വലുപ്പത്തിലുള്ള ഫെസിലിറ്റിൾക്കായി മാലിന്യ സംസ്കരണ, നിർമ്മാർജ്ജന സൗകര്യങ്ങൾക്ക് ചുറ്റുമുള്ള ബഫർ സോൺ നിലനിർത്തുന്നതിനുള്ള മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ പ്രസിദ്ധീകരിക്കേണ്ടതാണ്;

(viii) തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളെയും മറ്റ് സ്ഥാപനങ്ങളെയും ഈ ചട്ടങ്ങളിലെ വ്യവസ്ഥകൾ പാലിക്കാൻ പ്രാപ്തമാക്കുന്നതിന് ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണത്തിന്റെയും നിർമ്മാർജ്ജനത്തിന്റെയും പാരിസ്ഥിതിക വശങ്ങളെക്കുറിച്ച് കാലാകാലങ്ങളിൽ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ പ്രസിദ്ധീകരിക്കേണ്ടതാണ് ;

(ix) അന്തർ-സംസ്ഥാന മാലിന്യ നീക്കത്തെക്കുറിച്ച് സംസ്ഥാനങ്ങൾക്കോ കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങൾക്കോ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശം നൽകേണ്ടതാണ് ;

(x) ഔദ്യോഗിക ഗസറ്റിൽ ഈ ചട്ടങ്ങൾ വിജ്ഞാപനം ചെയ്ത തീയതി മുതൽ ആറ് മാസത്തിനുള്ളിൽ, ഭവന, നഗരകാര്യ മന്ത്രാലയവുമായും കുടിവെള്ള, ശുചിത്വകാര്യ വകുപ്പുമായും കൂടിയാലോചിച്ച് നഗര തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കും ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾക്കും ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകൾക്കുമുള്ള ഖരമാലിന്യ പ്രവർത്തനപദ്ധതിക്കു വേണ്ടിയുള്ള ഒരു പ്രോഫോർമ രൂപകൽപ്പന ചെയ്യുകയും നിർദ്ദേശിക്കുകയും ചെയ്യണ്ടതാണ്;

(2) ഈ ചട്ടങ്ങൾ പ്രകാരം നൽകിയിട്ടുള്ള രീതിയിൽ കേന്ദ്രീകൃത ഓൺലൈൻ പോർട്ടലിൽ സർട്ടിഫിക്കറ്റുകൾ കൈമാറുന്നതിനുള്ള ഫെസിലിറ്റി കേന്ദ്ര മലിനീകരണ-നിയന്ത്രണ ബോർഡ് വികസിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്;

(3) കേന്ദ്ര മലിനീകരണ-നിയന്ത്രണ ബോർഡ്, ഈ ചട്ടങ്ങൾ ഫലപ്രദമായി നടപ്പിലാക്കുന്നതിനും അത് ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിനുമുള്ള ശിപാർശകൾ നൽകുന്നതിനുമായി, കേന്ദ്ര മലിനീകരണ-നിയന്ത്രണ ബോർഡ് ചെയർമാന്റെ അധ്യക്ഷതയിൽ ഒരു കേന്ദ്ര നിർവ്വഹണ സമിതി രൂപീകരിക്കേണ്ടതും, പരിസ്ഥിതി, വനം, കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാന മന്ത്രാലയത്തിന് റിപ്പോർട്ടും

ശിപാർശകളും സമർപ്പിക്കുന്നതിന് കമ്മിറ്റി ആറ് മാസത്തിലൊരിക്കലെങ്കിലും യോഗം ചെരേണ്ടതുമാണ്;

(4) ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണം, പുനഃചംക്രമണം, പരിചരണം (treatment) എന്നിവയ്ക്കായി ഏതെങ്കിലും പുതിയ സാങ്കേതികവിദ്യകൾ ഉപയോഗിക്കുന്നതിനെക്കുറിച്ചുള്ള സംസ്ഥാന മലിനീകരണ-നിയന്ത്രണ ബോർഡുകളു ടെയോ മലിനീകരണ-നിയന്ത്രണ സമിതികളുടെയോ നിർദ്ദേശങ്ങൾ കേന്ദ്ര മലിനീകരണ-നിയന്ത്രണ ബോർഡ് അവലോകനം ചെയ്യുകയും, ആറ് മാസത്തിനുള്ളിൽ അതിനുള്ള പ്രവർത്തന മാനദണ്ഡങ്ങളും ഉദ്ഗമന മാനദണ്ഡങ്ങളും നിർദ്ദേശിക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടതാണ് ;

(5) ഒരു പരിസ്ഥിതി-സംരക്ഷണ കാഴ്ച്ചപ്പാടിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ കേന്ദ്ര മലിനീകരണ-നിയന്ത്രണ ബോർഡ്, ഓൺലൈൻ കേന്ദ്രീകൃത പോർട്ടൽ പരിശീലന സാമഗ്രികളും ഏകീകൃത പ്രവർത്തന നടപടിക്രമങ്ങളും വികസിപ്പിക്കേണ്ടതും അപ്‌ലോഡ് ചെയ്യേണ്ടതുമാണ്.

(6) ജൈവവളത്തിനായുള്ള പതിവ് നിരീക്ഷണ ചട്ടക്കൂടിനും പരിശോധനാ പ്രോട്ടോക്കോളിനുമുള്ള മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ കേന്ദ്ര മലിനീകരണ-നിയന്ത്രണ ബോർഡ് രൂപപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്;

(7) ജലാശയങ്ങളിലെയും ഭൂമികളിലെയും ഖരമാലിന്യത്തിന്റെ അളവ് സംബന്ധിച്ച റിപ്പോർട്ടിംഗ് മൊഡ്യൂളുകൾ കേന്ദ്ര മലിനീകരണ-നിയന്ത്രണ ബോർഡ് വികസിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്.

(8) ഈ ചട്ടങ്ങൾ പ്രകാരം നിർബന്ധിതമായ സർട്ടിഫിക്കറ്റുകളുടെ വ്യാപാരത്തിനായി ഇലക്ട്രോണിക് പ്ലാറ്റ്ഫോം സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള ഏജൻസികളെ അധികാരപ്പെടു ത്തുന്നതിനുള്ള മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ

കേന്ദ്ര സർക്കാരിന്റെ അംഗീകാരത്തോടെ കേന്ദ്ര മലിനീകരണ-നിയന്ത്രണ ബോർഡ് പുറപ്പെടുവിക്കേണ്ടതാണ്;

(9) ഈ ചട്ടങ്ങൾ പ്രകാരം പരാമർശിച്ചിരിക്കുന്ന എല്ലാ വ്യവസ്ഥകൾക്കും വേണ്ടി, കേന്ദ്ര മലിനീകരണ-നിയന്ത്രണ ബോർഡ് ഫാറങ്ങൾ തയ്യാറാക്കുകയും മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ പുറപ്പെടുവിക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടതാണ്;

(10) വിവിധ മാലിന്യ-സംസ്കരണ ചട്ടങ്ങളിലെ എല്ലാ വ്യവസ്ഥകളും ഫലപ്രദമായി നടപ്പിലാക്കുന്നതിലൂടെ, എല്ലാ മാലിന്യ ഘടകങ്ങളിലും മൂല്യ ശൃംഖലയിലുമുള്ള ചാക്രിക സാമ്പത്തിക സംരംഭങ്ങൾക്ക് കേന്ദ്ര മലിനീകരണ-നിയന്ത്രണ ബോർഡ് നേതൃത്വം വഹിക്കുകയും നിരീക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടതാണ്;

(11) സംസ്ഥാന മലിനീകരണ-നിയന്ത്രണ ബോർഡ്, അല്ലെങ്കിൽ മലിനീകരണ-നിയന്ത്രണ കമ്മിറ്റി, അല്ലെങ്കിൽ അതിൽ ഏർപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന രജിസ്റ്റർ ചെയ്ത പരിസ്ഥിതി ഓഡിറ്റർമാർ വഴി കേന്ദ്ര മലിനീകരണ-നിയന്ത്രണ ബോർഡിന് മാലിന്യ-സംസ്കരണ ഫെസിലിറ്റികളുടെ മൂന്നാം കക്ഷി ഓഡിറ്റ് നടത്താവുന്നതും, ആവശ്യാനുസരണം പ്രസ്തുത ഓഡിറ്റ് റിപ്പോർട്ട് കേന്ദ്രീകൃത ഓൺലൈൻ പോർട്ടലിൽ അപ്‌ലോഡ് ചെയ്യാവുന്നതുമാണ് .

(12) 2026 ഒക്ടോബർ 1-ഓടെ കേന്ദ്ര മലിനീകരണ-നിയന്ത്രണ ബോർഡ് മാലിന്യത്തിൽനിന്ന് ഊർജ്ജം ഉത്പാദിപ്പിക്കുന്ന പ്ലാന്റുകൾക്കും കംപ്രസ്ഡ് ബയോഗ്യാസ് പ്ലാന്റുകൾക്കുമുള്ള ഏകീകൃത പാരിസ്ഥിതിക മാനദണ്ഡങ്ങളുടെ വികസിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്.

(13) ദേശീയ ഏകജാലക സംവിധാനത്തിലൂടെ മാലിന്യ-സംസ്കരണ ഫെസിലിറ്റികൾക്ക് അംഗീകാരം നേടുന്നതിനുള്ള സൗകര്യം വികസിപ്പിക്കുന്നതിൽ കേന്ദ്ര മലിനീകരണ-നിയന്ത്രണ ബോർഡിന് വ്യവസായ ആഭ്യന്തരവ്യാപാര പ്രോത്സാഹന വകുപ്പുമായി ഏകോപിച്ചു പ്രവർത്തിക്കാവുന്നതാണ്.

39. നഗര തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ചുമതലകൾ :—

(1) തങ്ങളുടെ അധികാരപരിധിയിലുള്ള പ്രദേശത്തെ പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷിക്കുന്നതിനും മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനുമായി ഈ ചട്ടങ്ങൾ പ്രകാരം ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണം ഏറ്റെടുക്കുന്നതിന് എല്ലാ തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളും ഉത്തരവാദികളാണ്.

എല്ലാ നഗര തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും, സംസ്ഥാന ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണ നയവും തന്ത്രവും (strategy) വിജ്ഞാപനം ചെയ്ത തീയതി മുതൽ ഒരു വർഷത്തിനുള്ളിൽ, പ്രസ്തുത നയത്തിന്റെയും തന്ത്രത്തിന്റെയും അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഒരു ഖരമാലിന്യ കർമ്മപദ്ധതി തയ്യാറാക്കേണ്ടതാണ്. കേന്ദ്ര മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡ് നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ള പ്രൊഫോർമ അനുസരിച്ചായിരിക്കണം ഇത് തയ്യാറാക്കേണ്ടത്. ഈ കർമ്മപദ്ധതിയിൽ താഴെ പറയുന്ന കാര്യങ്ങൾ ഉൾപ്പെട്ടിരിക്കണം ;

(i) പ്രദേശത്തെ മൊത്തം മാലിന്യ ഉത്പാദനത്തിന്റെ വാർഡ് തിരിച്ചുള്ള കണക്ക് ;

(ii) മാലിന്യ ഉത്പാദനത്തിൻറെ അഞ്ച് വർഷത്തെ പ്രതീക്ഷിത കണക്ക്;

(iii) വാർഡ് തിരിച്ചുള്ള ശേഖരണവും (പ്രത്യേക പരിചരണം വേണ്ട മാലിന്യങ്ങൾ ഉൾപ്പെടെ) ഗതാഗത പദ്ധതിയും ;

(iv) ഖരമാലിന്യ-സംസ്കരണ സംവിധാനങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളുടെ വാർഡ് തിരിച്ചുള്ള വിവരങ്ങൾ;

(v) മാർക്കറ്റുകൾ, ബസ് സ്റ്റാൻഡുകൾ, റെയിൽവേ സ്റ്റേഷനുകൾ, മതപരമായ പ്രാധാന്യമുള്ള സ്ഥലങ്ങൾ തുടങ്ങിയ സാമൂഹ്യ സേവന അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളുടെ വാർഡ് തിരിച്ചുള്ള വിവരങ്ങൾ;

(vi) താമസക്കാരുടെ അല്ലെങ്കിൽ ഉടമസ്ഥരുടെ പരിസരത്ത് ഉത്പാദിപ്പിക്കപ്പെടുന്ന, ബയോ മെഡിക്കൽ മാലിന്യം രജിസ്റ്റർ ചെയ്യപ്പെട്ട ബയോ-മെഡിക്കൽ മാലിന്യ സംസ്കരണ സ്ഥാപനത്തിന് നിർബന്ധമായും കൈമാറേണ്ടതും, ബയോ-മെഡിക്കൽ മാലിന്യ പരിപാലന ചട്ടങ്ങൾ പ്രകാരമുള്ളതുമായ ബയോ-മെഡിക്കൽ മാലിന്യത്തിന്റെ അളവും ചേർത്തുള്ള താമസക്കാരുടെ അല്ലെങ്കിൽ ഉടമസ്ഥരുടെ വിവരങ്ങൾ.

(vii) മാലിന്യം അലക്ഷ്യമായി തള്ളാൻ സാധ്യതയുള്ള സ്ഥലങ്ങളിൽനിന്നും, മാലിന്യം നിക്ഷേപിക്കുന്ന ഹോട്ട്-സ്പോട്ടുകളിൽ നിന്നും മാലിന്യം ശേഖരിക്കുന്നതിനും കൊണ്ടുപോകുന്നതിനുമുള്ള പദ്ധതി;

(viii) ജലാശയങ്ങളിലെ ഖരമാലിന്യ പ്രവേശന കേന്ദ്രങ്ങളുടെ മാപ്പിംഗും, ഉചിതമായ തടയൽ സംവിധാനങ്ങൾ സ്ഥാപിച്ച് ജലാശയങ്ങളിൽ ഖരമാലിന്യം പ്രവേശിക്കുന്നത് തടയുന്നതിനുള്ള പദ്ധതിയും;

(ix) ജലാശയങ്ങളുടെ ഉപരിതലത്തിലും അഴുക്കുചാലുകളിലും ഒഴുകിനടക്കുന്ന ഖരമാലിന്യങ്ങൾ നീക്കം ചെയ്ത് വൃത്തിയാക്കുന്നതിനുള്ള സമയക്രമം.

(x) നിർദ്ദിഷ്ട മാനദണ്ഡങ്ങൾക്കനുസരിച്ച് തെരുവ് തൂത്തുവാരുന്നതിനും മാലിന്യ സംഭരണികൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുമുള്ള പ്രവർത്തനക്രമം;

(xi) റെയിൽവേ ഭൂമിയും മറ്റ് പൊതു അധികാരികളുടെ കൈവശമുള്ള ഭൂമിയും ഉൾപ്പെടെ, ഖരമാലിന്യം അലക്ഷ്യമായി തള്ളാൻ സാധ്യതയുള്ള പൊതു ഉടമസ്ഥതയിലോ സ്വകാര്യ ഉടമസ്ഥതയിലോ ഉള്ള ഒന്നിനും ഉപയോഗിക്കാതെ കിടക്കുന്ന ഭൂമികളുടെ ഭൂപടം തയ്യാറാക്കൽ;

(xii) കേന്ദ്ര മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡ് പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുള്ള മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ പ്രകാരം, സാനിറ്ററി പാഡുകൾ, ഡയപ്പറുകൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള സാനിറ്ററി മാലിന്യങ്ങൾ പരിസ്ഥിതി സൗഹൃദമായി സംസ്കരിക്കുന്നതിനുള്ള പദ്ധതി. ഇതിനായി പ്രത്യേകമായി രൂപകൽപ്പന ചെയ്ത ഇൻസിനറേറ്ററുകളോ, പൊതു ബയോമെഡിക്കൽ മാലിന്യ സംസ്കരണ കേന്ദ്രങ്ങളോ, അല്ലെങ്കിൽ കേന്ദ്ര മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡ് അംഗീകരിച്ച പുനരുപയോഗ സാങ്കേതികവിദ്യകൾ ഉപയോഗിക്കുന്ന യൂണിറ്റുകളോ പ്രയോജനപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്.

(xiii) പ്രത്യേക പരിചരണം ആവശ്യമായ മാലിന്യങ്ങളുടെ ശേഖരണത്തിനും പരിസ്ഥിതി സൗഹൃദമായി സംസ്ക്കരിക്കുന്നതിനുമുള്ള പദ്ധതി;

(xiv) മാലിന്യശേഖരണം, ഗതാഗതം, തരംതിരിക്കൽ, സംഭരണം, അജൈവ, ജൈവ മാലിന്യങ്ങളും പ്രത്യേക പരിചരണം ആവശ്യമുള്ള മാലിന്യങ്ങളും സാനിറ്ററി മാലിന്യങ്ങളും ഉൾപ്പെടെ സംസ്കരണത്തിനും പുനരുപയോഗത്തിനും മുൻപായി സൂക്ഷിക്കൽ, സാനിറ്ററി ലാൻഡ്ഫില്ലുകളിൽ പരിസ്ഥിതി സൗഹൃദമായ രീതിയിലുള്ള മാലിന്യ നിർമ്മാർജ്ജനം എന്നിവയ്ക്ക് ആവശ്യമായ ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ .

(3) എല്ലാ നഗര തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും കേന്ദ്രീകൃത ഓൺലൈൻ പോർട്ടൽ വഴി അതത് സംസ്ഥാന മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡിലോ മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ സമിതിയിലോ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യേണ്ടതാണ്. കൂടാതെ, കേന്ദ്ര മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡ് വികസിപ്പിച്ചെടുത്ത കേന്ദ്രീകൃത ഓൺലൈൻ പോർട്ടലിൽ നഗര ഖരമാലിന്യ കർമ്മപദ്ധതി അപ്‌ലോഡ് ചെയ്യേണ്ടതുമാണ് .

(4) ചേരികളും അനൗപചാരിക വാസസ്ഥലങ്ങളും, വാണിജ്യ, സ്ഥാപനങ്ങളും, മറ്റ് പാർപ്പിടേതര പരിസരങ്ങളും, ബഹുനില കെട്ടിടങ്ങളും, വാണിജ്യ സമുച്ചയങ്ങളും, മാളുകളും, ഭവന സമുച്ചയങ്ങളും മുതലായവ ഉൾപ്പെടെ എല്ലാ വീടുകളിൽനിന്നും ജൈവ മാലിന്യം, അജൈവ മാലിന്യം, സാനിറ്ററി മാലിന്യം, പ്രത്യേക പരിചരണം ആവശ്യമായ മാലിന്യം എന്നിവ അടങ്ങിയ വേർതിരിക്കപ്പെട്ട മാലിന്യങ്ങളുടെ വീടുതോറുമുള്ള ശേഖരണം സ്വന്തമായോ നിയുക്ത മൂന്നാം കക്ഷി ഏജൻസി വഴിയോ എല്ലാ നഗര തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളും നടത്തേണ്ടതാണ്.

(5) ഈ ചട്ടങ്ങളിലെ വ്യവസ്ഥകൾ ഉൾപ്പെടുത്തി 2027 മാർച്ച് 31-നകം എല്ലാ നഗര തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും അവയ്ക്കായി ഉപനിയമങ്ങൾ രൂപീകരിക്കേണ്ടതാണ് ;

(6) കാലാകാലങ്ങളിൽ ഉചിതമെന്ന് തോന്നുന്ന ഉപയോക്തൃ ഫീസ് നിർദ്ദേശിക്കേണ്ടതും, മാലിന്യ ഉത്പാദകരിൽനിന്ന് സ്വന്തമായി അല്ലെങ്കിൽ ചുമതലപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള അംഗീകൃത ഏജൻസി മുഖേന ഫീസ് ഈടാക്കേണ്ടതുമാണ്;

(7) പേപ്പറുകൾ, വാട്ടർ ബോട്ടിലുകൾ, മദ്യക്കുപ്പികൾ, സോഫ്റ്റ് ഡ്രിങ്ക് ക്യാനുകൾ, ടെട്രാ പാക്കുകൾ, പഴത്തൊലി, റാപ്പറുകൾ തുടങ്ങിയ

യാതൊരുവിധ മാലിന്യങ്ങളും തെരുവുകളിലോ, തുറസ്സായ പൊതുസ്ഥലങ്ങളിലോ, അഴുക്കുചാലുകളിലോ, ജലാശയങ്ങളിലോ വലിച്ചെറിയുകയോ അലക്ഷ്യമായി തള്ളുകയോ ചെയ്യരുതെന്നും, മാലിന്യങ്ങൾ കത്തിക്കുകയോ കുഴിച്ചിടുകയോ ചെയ്യരുതെന്നും എല്ലാ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും മാലിന്യം ഉത്പാദകർക്ക് നിർദ്ദേശം നൽകേണ്ടതാണ്. കൂടാതെ, ഈ ചട്ടങ്ങളിൽ നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ളതുപോലെ മാലിന്യങ്ങൾ ഉറവിടത്തിൽ വെച്ചുതന്നെ തരംതിരിക്കേണ്ടതും, അങ്ങനെ തരംതിരിച്ച മാലിന്യങ്ങൾ തദ്ദേശ സ്ഥാപനം ചുമതലപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള മൂന്നാം കക്ഷിക്കോ മാലിന്യശേഖർത്താക്കൾക്കോ കൈമാറേണ്ടതുമാണ് .

(8) ഖരമാലിന്യങ്ങൾ സ്വന്തമായോ ഏജൻസികളെ ഉൾപ്പെടുത്തിയോ തരംതിരിക്കൽ, ശേഖരണം, സംഭരണം, ഗതാഗതം, സംസ്കരണം, നിർമ്മാർജ്ജനം എന്നിവയ്ക്കായി അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ വികസിപ്പിക്കുകയും സജ്ജീകരിക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടത് തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ഉത്തരവാദിത്തമായിരിക്കും. ഖരമാലിന്യ പരിപാലനത്തിനുള്ള അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളുടെയും, ഫെസിലിറ്റികളുടെയും ജിയോ-ടാഗിംഗ് (ഭൗമസ്ഥാന മാപ്പിംഗ്) ഉറപ്പാക്കേണ്ടതുമാണ്.

(9) എല്ലാ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും അവരുടെ അധികാരപരിധിക്കുള്ളിൽ കേന്ദ്രീകൃതമോ വികേന്ദ്രീകൃതമോ ആയ രീതിയിൽ ഫലപ്രദവും കാര്യക്ഷമവുമായ രീതിയിൽ ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണം നൂറു ശതമാനം ഉറപ്പാക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്.

(10) എല്ലാ നഗര തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും, ഒരു വർഷം ഉണ്ടാകുന്ന ഖരമാലിന്യങ്ങളുടെയും അവിടെ പരമ്പരാഗത മാലിന്യങ്ങളുടെയും (legacy waste) അളവ് തിട്ടപ്പെടുത്തൽ അടുത്ത

സാമ്പത്തിക വർഷം ജൂൺ 30-നകം നടത്തേണ്ടതാണ്. കൂടാതെ, കേന്ദ്ര മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡ് പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുള്ള മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾക്ക് അനുസൃതമായി, ഭാവിയിൽ ഉണ്ടാകാൻ സാധ്യതയുള്ള മാലിന്യത്തിന്റെ അളവ് മുൻകൂട്ടി കണക്കാക്കേണ്ടതുമാണ് .

(11) എല്ലാ നഗര തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും ശേഖരണം, തരംതിരിക്കൽ, ഗതാഗതം, സംസ്കരണം, നിർമ്മാർജ്ജനം എന്നിവയ്ക്കായി ലഭ്യമായ ഖരമാലിന്യ-സംസ്കരണ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ വിലയിരുത്തി എല്ലാ വർഷവും ജൂൺ 30-നകം കേന്ദ്രീകൃത പോർട്ടലിൽ റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യേണ്ടതും, അത് അവരുടെ വെബ്സൈറ്റിൽ പ്രദർശിപ്പിക്കേണ്ടതുമാണ്.

(12) എല്ലാ നഗര തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും അവരുടെ അധികാരപരിധിക്കുള്ളിൽ ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണത്തിനായി നോഡൽ ഓഫീസറെ നിയമിക്കണം.

(13) തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ പൊതു സ്ഥലങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള മാലിന്യങ്ങൾ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനം തയ്യാറാക്കിയ സമയക്രമം അടിസ്ഥാനമാക്കി ശേഖരിക്കുന്നുണ്ടെന്ന് ഉറപ്പാക്കേണ്ടതും, അത് കേന്ദ്രീകൃത ഓൺലൈൻ പോർട്ടലിൽ അപ്‌ലോഡ് ചെയ്യേണ്ടതുമാണ്.

(14) ഖരമാലിന്യ ശേഖരണം, സംഭരണം, ഗതാഗതം, സംസ്കരണം എന്നിവയ്ക്കായുള്ള ഫെസിലിറ്റികൾ, ഉപകരണങ്ങൾ, അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ എന്നിവയുടെ നടത്തിപ്പും പരിപാലനവും അടുത്തു വരുന്ന സാമ്പത്തിക വർഷം ജൂൺ 30-ന് മുമ്പ് കേന്ദ്രീകൃത ഓൺലൈൻ പോർട്ടലിൽ റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യേണ്ടതാണ്.

(15) തെരുവ് തൂപ്പുകാരിൽ നിന്ന് ശേഖരിക്കുന്ന മരത്തിന്റെ ഇലകൾ കത്തിക്കരുതെന്നും, അവ പ്രത്യേകം സംഭരിക്കണമെന്നും മാലിന്യം ശേഖരിക്കുന്നവർക്കോ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനം അധികാരപ്പെടുത്തിയ ഏജൻസിക്കോ കൈമാറണമെന്നും എല്ലാ നഗര തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളോ നിർദ്ദേശിക്കേണ്ടതാണ്;

(16) തെരുവുകൾ, ഇടവഴികൾ, ബൈ-ലെയ്നുകൾ എന്നിവ ദിവസേന തൂത്തുവാരുന്നതിലൂടെ ഉണ്ടാകുന്ന മാലിന്യങ്ങൾ ജനസാന്ദ്രത, വാണിജ്യ പ്രവർത്തനങ്ങൾ, പ്രാദേശിക സാഹചര്യം എന്നിവയെ ആശ്രയിച്ച് പതിവായി, നിശ്ചിത കാലയളവുകളിൽ പ്രത്യേകം ശേഖരിന്നുണ്ടെന്ന് എല്ലാ നഗര തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും ഉറപ്പാക്കേണ്ടതാണ്;

(17) ഖരമാലിന്യം പരിസ്ഥിതി-സൗഹൃദപരമായ രീതിയിൽ അതത് സംസ്കരണ സൗകര്യത്തിലേക്കോ മെറ്റീരിയൽ റിക്കവറി കേന്ദ്രത്തിലേക്കോ രണ്ടാംഘട്ട സംഭരണ കേന്ദ്രത്തിലേക്കോ കൊണ്ടുപോകുന്നുണ്ടെന്ന് എല്ലാ നഗര തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും ഉറപ്പാക്കേണ്ടതാണ്;

(18) എല്ലാ നഗര തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും രാസവളങ്ങളുടെ ഉപയോഗം ഘട്ടം-ഘട്ടമായി നിർത്തലാക്കേണ്ടതും, തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനം പരിപാലിക്കുന്ന എല്ലാ പാർക്കുകളിലും ഉദ്യാനങ്ങളിലും തുടങ്ങിയ സാധ്യമാകുന്നിടത്തെല്ലാം ജൈവവളം ഉപയോഗിക്കേണ്ടതുമാണ്.

(19) എല്ലാ നഗര തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും പച്ചക്കറി, പഴം, പുഷ്പം, മാംസം, കോഴി, മത്സ്യം എന്നിവയ്ക്കായുള്ള വിപണികളിൽ നിന്നുള്ള മാലിന്യങ്ങൾ ദിവസേന ശേഖരിക്കുന്നുണ്ടെന്ന്

ഉറപ്പുവരുത്തേണ്ടതും, കൂടാതെ മാർക്കറ്റുകളിലോ മാർക്കറ്റുകളുടെ പരിസരത്തോ ശുചിത്വ സാഹചര്യങ്ങൾ ഉറപ്പാക്കിക്കൊണ്ട് വികേന്ദ്രീകൃത ജൈവവള പ്ലാന്റ്, അല്ലെങ്കിൽ ബയോ-മെത്തനേഷൻ പ്ലാന്റ് സ്ഥാപിക്കുന്നത് പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കേണ്ടതുമാണ്.

(20) എല്ലാ നഗര തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും അവയുടെ അധികാരപരിധിയിലുള്ള എല്ലാ രജിസ്റ്റർ ചെയ്ത ബയോമെത്തനേഷൻ പ്ലാന്റുകളുടെയും മാലിന്യോർജ്ജ-ഉത്പാദ പ്ലാന്റുകൾ, സാനിറ്ററി ലാൻഡ്ഫില്ലുകൾ, ഖരമാലിന്യ-സംസ്കരണ ഫെസിലിറ്റികൾ എന്നിവയുടെയും ആസ്തിവിവര പട്ടിക തയ്യാറാക്കേണ്ടതും, ഔദ്യോഗിക ഗസറ്റിൽ ഈ ചട്ടങ്ങൾ വിജ്ഞാപനം ചെയ്ത തീയതി മുതൽ ഒരു വർഷത്തിനുള്ളിൽ കേന്ദ്രീകൃത ഓൺലൈൻ പോർട്ടലിൽ വിവരങ്ങൾ അപ്ലോഡ് ചെയ്യേണ്ടതുമാണ്. എല്ലാ വർഷവും മാർച്ച് 31-നകം ഈ വിവരങ്ങൾ നാളതീകരിക്കേണ്ടതുമാണ്.

(21) ഗതാഗത വാഹനങ്ങളിലേക്ക് നേരിട്ട് മാലിന്യം കയറ്റുന്നത് സൗകര്യപ്രദമല്ലാത്ത സാഹചര്യങ്ങളിൽ, തെരുവ് തൂത്തുവാരൽ, ഉപരിതല അഴുക്കുചാലുകളിൽ നിന്ന് നീക്കം ചെയ്ത എക്കൽമണ്ണ് എന്നിവ താൽക്കാലികമായി സംഭരിക്കുന്നതിനായി എല്ലാ നഗര തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും ഒരു അടച്ചുമൂടിയ രണ്ടാംഘട്ട സംഭരണ സൗകര്യം സ്ഥാപിക്കേണ്ടതാണ്. അങ്ങനെ ശേഖരിക്കുന്ന മാലിന്യങ്ങൾ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനം തീരുമാനിക്കുന്ന പ്രകാരം കൃത്യമായ ഇടവേളകളിൽ ശേഖരിച്ചു സംസ്കരിക്കുകയും എല്ലാ വർഷവും ജൂൺ 30-നകം കേന്ദ്രീകൃത ഓൺലൈൻ പോർട്ടലിൽ വിവരങ്ങൾ അപ്ലോഡ് ചെയ്യേണ്ടതുമാണ്.

(22) എല്ലാ നഗര തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും ഹോർട്ടികൾച്ചർ മാലിന്യങ്ങൾ, പാർക്കുകളിലെയും പൂന്തോട്ടങ്ങളിലെയും മാലിന്യങ്ങൾ എന്നിവ വെവ്വേറെ ശേഖരിച്ച് അവ പാർക്കുകളിലും ഉദ്യാനങ്ങളിലും

കഴിയുന്നത്രയും കമ്പോസ്റ്റ് ജൈവവളമാക്കി മാറ്റുന്നുണ്ടെന്ന് ഉറപ്പാക്കേണ്ടതും, അല്ലെങ്കിൽ നിർദ്ദിഷ്ട സാങ്കേതികവിദ്യകൾ ഉപയോഗിച്ച് സംസ്കരിക്കേണ്ടതുമാണ്. എല്ലാ വർഷവും ജൂൺ 30-നകം കേന്ദ്രീകൃത ഓൺലൈൻ പോർട്ടലിൽ വിവരങ്ങൾ അപ്‌ലോഡ് ചെയ്യുകയും അവ നാളതീകരിക്കുകയും വേണം.

(23) എല്ലാ നഗര തദ്ദേശ സ്വയംഭരണസ്ഥാപനങ്ങളും വേർതിരിക്കപ്പെട്ട ജൈവ മാലിന്യങ്ങൾ കമ്പോസ്റ്റ് പ്ലാന്റ്, ബയോ-മെത്തനേഷൻ പ്ലാന്റ് അല്ലെങ്കിൽ അത്തരം ഏതെങ്കിലും ജൈവ-വിഘടിത മാലിന്യ-സംസ്കരണ കേന്ദ്രം പോലെയുള്ള സംസ്കരണ കേന്ദ്രങ്ങളിലേക്കു കൊണ്ടുപോകുന്നുവെന്ന് ഉറപ്പാക്കണം; ജൈവ മാലിന്യത്തിന്റെ ഓൺസൈറ്റ് സംസ്കരണത്തിന് മുൻഗണന നൽകേണ്ടതുമാണ്.

(24) എല്ലാ നഗര തദ്ദേശ സ്വയംഭരണസ്ഥാപനങ്ങളും മാലിന്യ സംസ്കരണത്തിലും, വീട്ടുവളപ്പ് കമ്പോസ്റ്റിംഗ്, ബയോഗ്യാസ് ഉത്പാദനം, സമൂഹ-തലത്തിലുള്ള വികേന്ദ്രീകൃത മാലിന്യസംസ്കരണം എന്നിവ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിലും, ദുർഗന്ധ നിയന്ത്രണവും ഫെസിലിറ്റിയുടെ ചുറ്റുമുള്ള ശുചിത്വ സാഹചര്യങ്ങൾ നിലനിർത്തുന്നതും ഉറപ്പാക്കിക്കൊണ്ട്, സമൂഹങ്ങളേയും ഉൾപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്.

(25) എല്ലാ നഗര തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും, സാനിറ്ററി ലാൻഡ്ഫില്ലുകൾ ഉൾപ്പെടെ പ്രതിദിനം അഞ്ച് മെട്രിക് ടണ്ണിൽ കൂടുതൽ മാലിന്യം, അവരുടെ അധികാരപരിധിയിലെ പ്രദേശങ്ങളിൽ ഉത്പാദിപ്പിക്കപ്പെടുന്നുണ്ടെങ്കിൽ, മാലിന്യസംസ്കരണം, ശുദ്ധീകരണം, അല്ലെങ്കിൽ നിർമ്മാർജ്ജന ഫെസിലിറ്റി സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള അനുമതിക്കായി ഫാറം I-ൽ അപേക്ഷിക്കേണ്ടതാണ്.

(26) എല്ലാ നഗര തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും അനുമതി പുതുക്കുന്നതിനുള്ള അപേക്ഷ അനുമതിയുടെ സാധുത അവസാനിക്കുന്നതിന് കുറഞ്ഞത് അറുപത് ദിവസം മുമ്പ് ബന്ധപ്പെട്ട സംസ്ഥാന മലിനീകരണ-നിയന്ത്രണ ബോർഡിന് സമർപ്പിക്കേണ്ടതാണ്..

(27) എല്ലാ നഗര തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും തുടർന്നുള്ള വർഷം ജൂൺ 30-ന് മുമ്പോ അതിനുമുമ്പോ കേന്ദ്രീകൃത ഓൺലൈൻ പോർട്ടലിൽ ഫാറം IV-ൽ വാർഷിക റിപ്പോർട്ട് തയ്യാറാക്കി സമർപ്പിക്കേണ്ടതും, അതിന്റെ പകർപ്പ് സംസ്ഥാന നഗര വികസന വകുപ്പിനോ ഗ്രാമവികസന വകുപ്പിനോ അതത് സംസ്ഥാന മലിനീകരണ-നിയന്ത്രണ ബോർഡിനോ മലിനീകരണ-നിയന്ത്രണ സമിതിക്കോ, മറ്റ് കാര്യങ്ങൾ ഉൾപ്പെടെ താഴെപ്പറയുന്നവയും ഉൾപ്പെടുത്തി നൽകേണ്ടതുമാണ് : -

(i) പരമ്പരാഗത ഖരമാലിന്യം ഉൾപ്പെടെ ഒരു വർഷം ഉത്പാദിപ്പിക്കുന്ന ഖരമാലിന്യം;

(ii) ശേഖരണം, വേർതിരിക്കൽ, സംസ്കരണം എന്നിവയ്ക്കായി ലഭ്യമായ ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ;

(iii) ഉത്പാദിപ്പിക്കുന്ന ഖരമാലിന്യത്തിന്റെ പ്രതീക്ഷിത കണക്ക് ;

(iv) ഉപനിയമങ്ങൾ രൂപപ്പെടുത്തുന്നതിലും നടപ്പിലാക്കുന്നതിലുമുള്ള തൽസ്ഥിതി

(v) കേന്ദ്രീകൃതമോ വികേന്ദ്രീകൃതമോ ആയ രീതിയിൽ വൻകിട മാലിന്യ ഉത്പാദകർ വഴിയുള്ള മാലിന്യ നിർമ്മാർജ്ജനം.

(28) എല്ലാ നഗര തദ്ദേശ സ്വയംഭരണസ്ഥാപനങ്ങളും, കരാർ തൊഴിലാളികൾ, സൂപ്പർവൈസർമാർ ഉൾപ്പെടെയുള്ള തൊഴിലാളികൾക്ക്, വേർതിരിക്കപ്പെടുന്ന മാലിന്യങ്ങൾ വീടുതോറും ശേഖരിച്ചു പ്രാഥമിക ശേഖരണത്തിനും രണ്ടാംഘട്ട ശേഖരണത്തിനും സംസ്കരണ, അല്ലെങ്കിൽ നിർമ്മാർജ്ജന കേന്ദ്രത്തിലേക്കും അയക്കുന്നതിനും മുമ്പ് വിവിധ തരം മാലിന്യങ്ങൾ കൂടിക്കലരാൻ ഇടവരാതെ കൊണ്ടുപോകുന്നതിന് ബോധവൽക്കരണം നൽകേണ്ടതും, ഈ കാര്യത്തിൽ വാർഷിക റിട്ടേണുകൾ സമർപ്പിക്കേണ്ടതുമാണ്.

(29) ഖരമാലിന്യങ്ങൾ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്ന എല്ലാ തൊഴിലാളികൾക്കും ഒരു സ്ഥാപനത്തിന്റെ ഓപ്പറേറ്റർ യൂണിഫോം, ഫ്ലൂറസെന്റ് ജാക്കറ്റ്, കയ്യുറകൾ, റെയിൻകോട്ട്, യോജിച്ച പാദരക്ഷകൾ, മാസ്കുകൾ എന്നിവയുൾപ്പെടെയുള്ള വ്യക്തിഗത സംരക്ഷണ ഉപകരണങ്ങൾ നൽകുന്നുണ്ടെന്നും, അവ തൊഴിലാളികൾ ഉപയോഗിക്കുന്നുണ്ടെന്നും എല്ലാ നഗര തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും ഉറപ്പാക്കേണ്ടതും, ഈ കാര്യത്തിൽ വാർഷിക റിട്ടേണുകൾ സമർപ്പിക്കേണ്ടതുമാണ്.

(30) ഒരു ഗ്രൂപ്പ് ഹൗസിംഗ് സൊസൈറ്റിയുടെയോ മാർക്കറ്റ് കോംപ്ലക്സിന്റെയോ കെട്ടിട നിർമ്മാണ പദ്ധതിക്ക് അംഗീകാരം നൽകുമ്പോൾ, വേർതിരിച്ച മാലിന്യങ്ങൾ ശേഖരിക്കുന്നതിനും, തരംതിരിക്കലിനും സംഭരണത്തിനുമുള്ള കേന്ദ്രങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുമുള്ള വ്യവസ്ഥകൾ കെട്ടിടത്തിന്റെ പ്ലാനിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ടെന്ന് എല്ലാ നഗര തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും ഉറപ്പാക്കേണ്ടതും, വാർഷിക റിട്ടേണുകൾ സമർപ്പിക്കേണ്ടതുമാണ്.

(31) ഈ ചട്ടങ്ങളിലെ വ്യവസ്ഥകളുടെ ലംഘനത്തിന്, വൻ തോതിലുള്ള മാലിന്യ ഉത്പാദകർക്കോ മാലിന്യങ്ങൾ തള്ളുന്നവർക്കോ ഈ

ചട്ടങ്ങളിലെ വ്യവസ്ഥകൾ പാലിക്കാത്തവർക്കോ, സ്പോട്ട്-ഫൈൻ ഈടാക്കുന്ന തിനുള്ള മാനദണ്ഡങ്ങൾ എല്ലാ നഗര തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും നിർദ്ദേശിക്കേണ്ടതും, ഉദ്യോഗസ്ഥർക്കോ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കോ അവരുടെ ഉപനിയമങ്ങൾ പ്രകാരം സ്പോട്ട് ഫൈൻ ഈടാക്കുന്നതിനുള്ള അധികാരം ഏൽപ്പിച്ചു കൊടുക്കേണ്ടതും, ഇതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് വാർഷിക റിട്ടേണുകൾ സമർപ്പിക്കേണ്ടതുമാണ്.

(32) എല്ലാ നഗര തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും വിവര-വിദ്യാഭ്യാസ-ആശയവിനിമയ പ്രവർത്തികളിലൂടെ പൊതുജന അവബോധം സൃഷ്ടിക്കുകയും, മാലിന്യ ഉത്പാദകരെ ഇനിപ്പറയുന്ന കാര്യങ്ങളിൽ ബോധവൽക്കരിക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടതാണ്,: -

(a) മാലിന്യം വലിച്ചെറിയരുത് ;

(b) മാലിന്യ ഉത്പാദനം കുറയ്ക്കുക;

(c) മാലിന്യം കഴിയുന്നത്ര പുനരുപയോഗിക്കുക;

(d) മാലിന്യത്തെ ജൈവ, അജൈവ (പുനഃചംക്രമണ യോഗ്യമായവ, പുനഃചംക്രമണ യോഗ്യമല്ലത്തവ) സാനിറ്ററി മാലിന്യം, പ്രത്യേക പരിചരണം ആവശ്യമായ മാലിന്യം എന്നിങ്ങനെ തരംതിരിക്കുന്നത് പരിശീലിക്കുക;

(e) വീട്ടിലെ ജൈവവളം നിർമ്മാണം, മണ്ണിര കംപോസ്റ്റ് നിർമ്മാണം, ബയോഗ്യാസ് ഉത്പാദനം അല്ലെങ്കിൽ കമ്മ്യൂണിറ്റി തലത്തിലുള്ള ജൈവവളം നിർമ്മാണം എന്നിവ പരിശീലിക്കേണ്ടതാണ്.

(f) ഉപയോഗിച്ച സാനിറ്ററി മാലിന്യങ്ങൾ ഉണ്ടാകുന്ന സമയത്തുതന്നെ, ബ്രാൻഡ് ഉടമകൾ നൽകിയിട്ടുള്ള പൗച്ചുകളിലോ അല്ലെങ്കിൽ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനം നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ള അനുയോജ്യമായ മറ്റ് സാമഗ്രികളിലോ സുരക്ഷിതമായി പൊതിയേണ്ടതാണ് ;

(g) തരംതിരിക്കപ്പെടുന്ന മാലിന്യങ്ങൾ ഉറവിടത്തിൽത്തന്നെ വ്യത്യസ്ത ബിന്നുകളിൽ സൂക്ഷിക്കേണ്ടതാണ് ;

(h) തരംതിരിക്കപ്പെടുന്ന മാലിന്യങ്ങൾ, ആക്രിക്കാർ, മാലിന്യം ശേഖരിക്കുന്നവർ, പുനഃചംക്രമണം നടത്തുന്നവർ, അല്ലെങ്കിൽ മാലിന്യ ശേഖരണ ഏജൻസികൾ എന്നിവർക്ക് കൈമാറേണ്ടതും,

(i) ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണത്തിന്റെ സുസ്ഥിരതയ്ക്കായി മാലിന്യം ശേഖരിക്കുന്നവർക്കോ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കോ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനം അധികാരപ്പെടുത്തിയ മറ്റേതെങ്കിലും വ്യക്തിക്കോ ഏജൻസിക്കോ പ്രതിമാസ ഉപഭോക്തൃ ഫീസോ ചാർജുകളോ നൽകേണ്ടതുമാണ്.

(33) റോഡ് തൂത്തുവാരുന്ന പൊടിയും ജൈവ മാലിന്യവും കലർത്തുന്നത് തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ നിരോധിക്കേണ്ടതാണ്. ലാൻഡ്ഫില്ലിൽ ശേഖരിച്ചു നിക്ഷേപിക്കുന്ന റോഡ് തൂത്തു വാരുന്ന പൊടിയെ സംബന്ധിക്കുന്ന വിവരങ്ങൾ കേന്ദ്രീകൃത ഓൺലൈൻ പോർട്ടലിൽ ലാൻഡ്ഫിൽ ഓപ്പറേറ്റർ റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യേണ്ടതാണ്.

(34) അഞ്ച് ലക്ഷത്തിലധികം ജനസംഖ്യയുള്ള നഗര തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ, ഷെഡ്യൂൾ I-ൽ നിർദ്ദേശിച്ചിരിക്കുന്ന സമയപരിധി പ്രകാരം, ഭൗമസ്ഥാന നിർണ്ണയ ഫെസിലിറ്റി (ജിയോ-ടാഗിംഗ്) ഉപയോഗിച്ച് ശേഖരണ വാഹനങ്ങളെ ട്രാക്ക് ചെയ്യുന്നതിനും ഖരമാലിന്യ-സംസ്കരണ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളുടെ മാപ്പിംഗിനും ഡിജിറ്റൽ, വിവര സാങ്കേതികവിദ്യ ഉപയോഗിച്ച് ഖരമാലിന്യ-സംസ്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നിരീക്ഷിക്കുന്നതിനുമായി കേന്ദ്ര കൺട്രോൾ റൂമുകൾ സ്ഥാപിക്കണം.

(35) ഔദ്യോഗിക ഗസറ്റിൽ ഈ ചട്ടങ്ങൾ വിജ്ഞാപനം ചെയ്ത തീയതി മുതൽ ഒരു വർഷത്തിനുള്ളിൽ, ഓൺലൈൻ ഫെസിലിറ്റി ഉൾപ്പെടെ ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണത്തിനായി ഒരു പരാതി പരിഹാര സംവിധാനം നഗര തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കേണ്ടതാണ്. പരാതികളുടെ അവസ്ഥ സംബന്ധിച്ച് കേന്ദ്രീകൃത ഓൺലൈൻ പോർട്ടലിൽ അടുത്തുവരുന്ന സാമ്പത്തിക വർഷം ജൂൺ 30-നകം എല്ലാ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും വാർഷിക റിട്ടേണുകൾ സമർപ്പിക്കുകയും ചെയ്യണം.

(36) നഗര തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ വിശദമായ സർവേയിലൂടെ വൻകിട മാലിന്യ ഉത്പാദകരെ തിരിച്ചറിയുകയും, എല്ലാ വർഷവും ഏപ്രിൽ 1-നകം പോർട്ടലിലെ പട്ടിക നാളതീകരിക്കുകയും, ചെയ്യേണ്ടതാണ്. തിരിച്ചറിയപ്പെടുന്ന വൻകിട മാലിന്യ ഉത്പാദകരെ ഭൗമസ്ഥാന നിർണ്ണയ ഫെസിലിറ്റി (ജിയോ-ടാഗ്ഗിംഗ്) ഉപയോഗിച്ച് ഡിജിറ്റലായി അടയാളപ്പെടുത്തണം. വൻതോതിൽ മാലിന്യങ്ങൾ ഉത്പാദിപ്പിക്കുന്ന എല്ലാ വൻകിട മാലിന്യ ഉത്പാദകരെയും, ഹോട്ടലുകളെയും, റോഡരികിലെ ഭക്ഷണശാലകളെയും, വാണിജ്യ, അല്ലെങ്കിൽ സ്ഥാപന പരിസരങ്ങളെയും തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ അടയാളപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്.

(37) ദീർഘകാല സുസ്ഥിരതയും ഉറപ്പായ സേവന വിതരണവും ഉറപ്പാക്കുന്നതിന് വൻകിട മാലിന്യ ഉത്പാദകരിൽനിന്ന് ഈടാക്കുന്ന ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണത്തിന്റെ പ്രവർത്തനവും പരിപാലനവും കണക്കിലെടുത്ത്, വൻകിട മാലിന്യ ഉത്പാദകർക്കുള്ള വിപുലീകൃത ഉത്തരവാദിത്ത സർട്ടിഫിക്കറ്റിനുള്ള ചെലവ് നഗര തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ പരസ്യപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്. ബൈ-ലോയിലുള്ള അനുയോജ്യമായ പിഴ വ്യവസ്ഥകളും തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ അറിയിക്കേണ്ടതാണ്.

(38) താഴെ നൽകിയിരിക്കുന്ന പദ്ധതി പ്രകാരം നഗര തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനം, വൻകിട മാലിന്യ ഉത്പാദകർക്ക് വൻകിട മാലിന്യ ഉത്പാദകർക്കുള്ള EBWGRC (Extended Bulk Waste Generator Responsibility Certificate) നൽകേണ്ടതാണ്;

(i) വൻ തോതിൽ മാലിന്യം ഉത്പാദിപ്പിക്കുന്നവർക്ക് അവരിൽനിന്ന് ഫീസ് വാങ്ങിക്കൊണ്ട് മൊത്തം ഖരമാലിന്യത്തിന് (ജൈവമാലിന്യം, അജൈവ മാലിന്യം, സാനിറ്ററി മാലിന്യം, പ്രത്യേക പരിചരണം ആവശ്യമായ മാലിന്യം) വൻകിട മാലിന്യ ഉത്പാദകർക്കുള്ള EBWGRC (Extended Bulk Waste Generator Responsibility Certificate) നൽകേണ്ടതാണ്;

(ii) കേന്ദ്ര മലിനീകരണ-നിയന്ത്രണ ബോർഡ് ഭവന, നഗരകാര്യ മന്ത്രാലയവുമായും കുടിവെള്ള-ശുചിത്വകാര്യ വകുപ്പുമായും കൂടിയാലോചിച്ച്, സംസ്ഥാന, അല്ലെങ്കിൽ കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശ സർക്കാരിന്റെ അംഗീകാരത്തിനുശേഷം, തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ ഉപനിയമങ്ങളിലോ സമുചിത നിയമങ്ങളിലോ EBWGRC (Extended Bulk Waste Generator Responsibility Certificate) ലഭിക്കുന്നതിനുള്ള ചെലവ് പരസ്യപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ് ;

(iii) വൻ തോതിൽ മാലിന്യം ഉത്പാദിപ്പിക്കുന്നവർക്ക് നൽകുന്ന EBWGRC (Extended Bulk Waste Generator Responsibility Certificate) സർട്ടിഫിക്കറ്റിൽ, അവർ ഉത്പാദിപ്പിക്കുന്ന ഖരമാലിന്യത്തിന്റെ വിശദമായ തരംതിരിവ് വ്യക്തമാക്കാവുന്നതാണ്. ജൈവമാലിന്യത്തിന്റെയും സാനിറ്ററി മാലിന്യത്തിന്റെയും കാര്യത്തിൽ, അവ സംസ്കരണത്തിനായി കൈമാറിയിട്ടുള്ള രജിസ്റ്റർ ചെയ്ത മാലിന്യ സംസ്കരണ കേന്ദ്രങ്ങളുടെ വിവരങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുത്തേണ്ടതുണ്ട്. ഖരമാലിന്യത്തിന്റെ കാര്യത്തിൽ, അത്

കൈമാറിയിട്ടുള്ള രജിസ്റ്റർ ചെയ്ത പുനരുപയോഗ ഏജൻസികളുടെ വിവരങ്ങളും ഇതിൽ നൽകേണ്ടതാണ് ;

(iv) വൻതോതിലുള്ള മാലിന്യ ഉത്പാദകരിൽ നിന്ന് ശേഖരി ക്കുന്ന മാലിന്യം ഈ ചട്ടങ്ങൾക്കനുസൃതമായി സംസ്കരിക്കുന്നുണ്ടെന്ന് തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനം ഉറപ്പാക്കണം.

(V)വിവിധ തരം വൻതോതിലുള്ള മാലിന്യ ഉത്പാദകർ ഉത്പാദിപ്പിക്കുന്ന യഥാർത്ഥ മാലിന്യത്തിന്റെ ഓഡിറ്റ് കാലാകാലങ്ങളിൽ നടത്തേണ്ടതും, കേന്ദ്ര മലിനീകരണ-നിയന്ത്രണ ബോർഡ് നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ള മാനദണ്ഡങ്ങൾക്കനുസൃതമായി, ഉത്പാദിപ്പിക്കുന്ന യഥാർത്ഥ മാലിന്യത്തിന്റെ വിശദാംശങ്ങൾ, അവ ഒത്തുനോക്കുന്നതിനും, സമന്വയിപ്പിക്കുന്നതിനും സംസ്ഥാനത്തു നിന്നോ കേന്ദ്ര പ്രദേശത്തു നിന്നോ കേന്ദ്ര മലിനീകരണ-നിയന്ത്രണ ബോർഡിന് ഉചിതമായ ശിപാർശകൾ സമർപ്പിക്കുന്നതിനുമായി സംസ്ഥാന മലിനീകരണ-നിയന്ത്രണ ബോർഡിന് സമർപ്പിക്കേണ്ടതുമാണ്.

(39) നഗര തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ വിവിധ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ശരാശരി മാലിന്യ ഉത്പാദനത്തെ അടിസ്ഥാനമാക്കി വാർഷികാടിസ്ഥാനത്തിൽ ഓൺലൈൻ പോർട്ടലിൽ നഗര, അല്ലെങ്കിൽ ഗ്രാമപ്രദേശങ്ങളിലെ ഓരോ വാർഡിലെയും ഖരമാലിന്യ ഉത്പാദനം ഏറ്റെടുക്കേണ്ടതും റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യേണ്ടതുമാണ്.

(40) കേന്ദ്ര മലിനീകരണ-നിയന്ത്രണ ബോർഡ് വികസിപ്പിച്ചെടുത്ത ഒരു കേന്ദ്രീകൃത ഓൺലൈൻ പോർട്ടലിൽ ഖരമാലിന്യ ഉത്പാദനത്തെയും ശേഖരണത്തെയും കുറിച്ച് നഗര തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങൾ പ്രതിമാസാടിസ്ഥാനത്തിൽ റിപ്പോർട്ട് നൽകേണ്ടതാണ്.

(41) നഗര തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങൾ മേഖലാടിസ്ഥാനത്തിൽ വികേന്ദ്രീകൃത കമ്പോസ്റ്റിംഗ് യൂണിറ്റുകൾ സ്ഥാപിക്കേണ്ടതും, ഉചിതമായ ഇടങ്ങളിൽ, സമൂഹ്യ പങ്കാളിത്തത്തിലൂടെ, വ്യക്തിഗത സമൂഹങ്ങളിൽനിന്നോ യൂണിറ്റുകളിൽനിന്നോ, വേർതിരിക്കപ്പെട്ട ജൈവ മാലിന്യം ശേഖരിച്ചു ഈ വികേന്ദ്രീകൃത കമ്പോസ്റ്റിംഗ് യൂണിറ്റുകളിൽ സംസ്കരിക്കേണ്ടതാണ്;

(42) ബസ് സ്റ്റോപ്പുകൾ, റെയിൽവേ സ്റ്റേഷനുകൾ, മെട്രോ സ്റ്റേഷനുകൾ, പൊതുസ്ഥലങ്ങൾ തുടങ്ങിയവയുടെ പരിസരങ്ങളിൽ നഗര തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് മതിയായ എണ്ണം ബിന്നുകൾ ഉണ്ടായിരിക്കേണ്ടതാണ് .

(43) നഗര തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങൾ സ്വന്തമായി, അല്ലെങ്കിൽ പൊതു-സ്വകാര്യ പങ്കാളിത്ത രീതിയിൽ മാലിന്യ ഉത്പാദനത്തിന്റെ അളവ് അടിസ്ഥാനമാക്കി മെറ്റീരിയൽ റിക്കവറി ഫെസിലിറ്റികൾ സ്ഥാപിക്കേണ്ടതും, എല്ലാ വർഷവും ജൂൺ 30-ന് മുമ്പ് കേന്ദ്രീകൃത ഓൺലൈൻ പോർട്ടലിൽ വിവരങ്ങൾ അപ്‌ലോഡ് ചെയ്യേണ്ടതും നാളതീകരിക്കേണ്ടതുമാണ്.

(44) നഗര തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ, ഉണ്ടാകുന്ന മാലിന്യത്തിന്റെ അളവ് കണക്കിലെടുത്ത് സ്വന്തം നിലയിലോ അല്ലെങ്കിൽ പൊതു-സ്വകാര്യ പങ്കാളിത്ത മാതൃകയിലോ മെറ്റീരിയൽ റിക്കവറി ഫെസിലിറ്റികൾ സ്ഥാപിക്കേണ്ടതാണ്. കൂടാതെ, ഇതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വിവരങ്ങൾ എല്ലാ വർഷവും ജൂൺ 30-നകം കേന്ദ്രീകൃത ഓൺലൈൻ പോർട്ടലിൽ അപ്‌ലോഡ് ചെയ്യുകയും പുതുക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടതുമാണ് .

(45) നഗര തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ഖരമാലിന്യ-സംസ്കരണ കേന്ദ്രങ്ങളുടെയും അനുബന്ധ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളുടെയും നിർമ്മാണം, പ്രവർത്തനം, പരിപാലനം എന്നിവ സ്വന്തമായി, അല്ലെങ്കിൽ സ്വകാര്യ മേഖലയുടെ പങ്കാളിത്തത്തോടെ, അല്ലെങ്കിൽ ഭവന, നഗരകാര്യ മന്ത്രാലയവും കേന്ദ്ര മലിനീകരണ-നിയന്ത്രണ ബോർഡും കാലാകാലങ്ങളിൽ പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളും മാനദണ്ഡങ്ങളും പാലിച്ചുകൊണ്ട്, ഖരമാലിന്യത്തിന്റെ വിവിധ ഘടകങ്ങളുടെ പരമാവധി ഉപയോഗത്തിനായി ഏതെങ്കിലും ഏജൻസി വഴി നടത്തേണ്ടതാണ്. ഗതാഗതച്ചെലവും പാരിസ്ഥിതിക ആഘാതങ്ങളും കുറയ്ക്കുന്നതിന് വികേന്ദ്രീകൃത സംസ്കരണത്തിന് മുൻഗണന നൽകണം.

സ്വീകരിക്കാവുന്ന സംസ്കരണ സാങ്കേതികവിദ്യകളിൽ ഇവ ഉൾപ്പെടുന്നു:

(a) ബയോ-മെത്തനേഷൻ, മൈക്രോബിയൽ കമ്പോസ്റ്റിംഗ്, മണ്ണിര കമ്പോസ്റ്റിംഗ്, നിർവായു ജൈവ-വിഘടന അല്ലെങ്കിൽ ജൈവ-വിഘടിത മാലിന്യങ്ങളുടെ ജൈവിക സ്ഥിതീകരണത്തിനായുള്ള മറ്റേതെങ്കിലും ഉചിതമായ സംസ്കരണം;

(b) മാലിന്യത്തിൽ നിന്നും ഊർജ്ജം ഉത്പാദിപ്പിക്കുന്ന പ്രക്രിയകൾ നടപ്പിലാക്കേണ്ടതാണ്. ഇതിൽ കത്താൻ സാധ്യതയുള്ള മാലിന്യങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള റഫ്യൂസ് ഡിറൈവ്ഡ് ഫ്യുവൽ (Refused Derived Fuel - RDF) നിർമ്മാണം, അല്ലെങ്കിൽ ഇവ ഖരമാലിന്യ അധിഷ്ഠിത വൈദ്യുത നിലയങ്ങൾക്കോ, സിമന്റ് ചൂളകൾക്കോ, ഫർണസുകൾ ഉപയോഗിക്കുന്ന മറ്റ് വ്യാവസായിക പ്രക്രിയകൾക്കോ അസംസ്കൃത വസ്തുവായി വിതരണം ചെയ്യൽ എന്നിവ ഉൾപ്പെടുന്നു. കേന്ദ്ര മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡിന്റെ അംഗീകാരം ലഭിച്ചതിനും ചട്ടങ്ങളിൽ നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ള മാനദണ്ഡങ്ങൾ പാലിക്കുന്നുണ്ടെന്ന്

ഉറപ്പുവരുത്തിയതിനും ശേഷം മാത്രമേ ഇത്തരം പ്രക്രിയാകൾ നടത്താൻ പാടുള്ളൂ

(46) നഗര തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ വീടുകളിൽനിന്നും ചേരികളിൽനിന്നും അനൗപചാരിക വാസസ്ഥലങ്ങളിൽനിന്നും, വാണിജ്യ, സ്ഥാപന, മറ്റ് പാർപ്പിടേതര പരിസരങ്ങളിൽ നിന്നും, ബഹുനിലക്കെട്ടിടങ്ങൾ, വലിയ വാണിജ്യ സമുച്ചയങ്ങൾ, മാളുകൾ, ഭവന സമുച്ചയങ്ങൾ മുതലായവയിൽനിന്നും അജൈവ മാലിന്യങ്ങൾ, ജൈവ മാലിന്യങ്ങൾ, പ്രത്യേക പരിചരണം ആവശ്യമായ മാലിന്യങ്ങൾ, സാനിറ്ററി മാലിന്യങ്ങൾ എന്നിവ വേർതിരിക്കപ്പെട്ട ഖരമാലിന്യവുമായി കലർത്താത്ത വിധത്തിൽ, അറകളായി തിരിക്കപ്പെട്ടതും അടച്ചുറപ്പുള്ളതുമായ വാഹനങ്ങളിൽ ശേഖരിച്ചു കൊണ്ടുപോകേണ്ടതാണ്. ഖരമാലിന്യം കൂടിക്കലരാത്ത വിധത്തിൽ, സ്വന്തം നിലയിലോ മൂന്നാം കക്ഷി വഴിയോ അതത് സംസ്കരണ കേന്ദ്രത്തിൽ എത്തിക്കേണ്ടതാണ്.

(47) നഗര തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ പുന:ചംക്രമണ യോഗ്യമായ വസ്തുക്കൾ സംഭരിക്കുന്നതിനും മെറ്റീരിയൽ റിക്കവറി ഫെസിലിറ്റികളിൽ നിന്ന്, തരംതിരിക്കപ്പെട്ട പുന:ചംക്രമണം ചെയ്യപ്പെട്ട വസ്തുക്കൾ അംഗീകൃത പുന:ചംക്രമണക്കാർക്ക് ശേഖരിക്കുന്നതിനും മതിയായ സ്ഥലമുള്ള മെറ്റീരിയൽ റിക്കവറി കേന്ദ്രങ്ങളോ രണ്ടാംഘട്ട സംഭരണ സൌകര്യങ്ങളോ സ്ഥാപിക്കേണ്ടതാണ്.

(48) നഗര തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ സ്വന്തം നിലയ്ക്കോ മൂന്നാം കക്ഷി മുഖേനയോ ഖരമാലിന്യ ശേഖരണത്തിനും, പ്രത്യേകിച്ച് പ്രത്യേക പരിചരണം ആവശ്യമായ മാലിന്യങ്ങൾ ശേഖരിക്കുന്നതിനും, ഒരു നഗരത്തിലോ പട്ടണത്തിലോ നിക്ഷേപ കേന്ദ്രങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനും, അഞ്ച് ചതുരശ്ര കിലോമീറ്റർ വിസ്തൃതിയിലോ അതിന്റെ ഒരു ഭാഗത്തോ ഒരു കേന്ദ്രം സ്ഥാപിച്ച് സേവനങ്ങൾ

നൽകണം. അത്തരം കേന്ദ്രങ്ങളിൽ പ്രത്യേക പരിചരണം ആവശ്യമായ മാലിന്യങ്ങൾ സ്വീകരിക്കുന്നതിനുള്ള സമയക്രമം പരസ്യപ്പെടുത്തുകയും, മാലിന്യ ഉത്പാദകർ സുരക്ഷിതമായി സംസ്കരിക്കുന്നതിനായി ഈ കേന്ദ്രങ്ങളിൽ പ്രത്യേക പരിചരണം ആവശ്യമായ മാലിന്യങ്ങൾ കൈമാറുന്നതിന് ആവശ്യമായ നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകേണ്ടതുമാണ്.

(49) നഗര തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കാനാകാത്തതും, പുന:ചംക്രമണണയോഗ്യമല്ലാത്തതും ജൈവ വിഘടിതമല്ലാ ത്തതും, കത്തി ചാമ്പലാകാത്തതും, പ്രതി-പ്രവർത്തനക്ഷമമ ല്ലാത്തതുമായ നിഷ്ക്രിയ മാലിന്യങ്ങളും, സംസ്കരണ കേന്ദ്രങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള സംസ്കരണ-പൂർവ നിരസിത മാലിന്യങ്ങളും അവശിഷ്ടങ്ങളും മാത്രമേ സാനിറ്ററി ലാൻഡ്ഫില്ലിലേക്ക് കൊണ്ടുപോകുന്നത് അനുവദിക്കാൻ പാടുള്ളൂ. സാനിറ്ററി ലാൻഡ്ഫിൽ സ്ഥലങ്ങൾ ഷെഡ്യൂൾ II-ൽ നൽകിയിരിക്കുന്ന പ്രത്യേക നിബന്ധനകൾ പാലിക്കേണ്ടതാണ്. എന്നിരുന്നാലും, ലാൻഡ്ഫില്ലിലേക്ക് മാലിന്യം കൊണ്ടു പോകുന്നില്ല, എന്ന ലക്ഷ്യം കൈവരിക്കുന്നതിന് നിരസിത മാലിന്യങ്ങൾ പുന:ചംക്രമണത്തിന് വിധേയമാക്കാനോ പുനരുപയോഗിക്കാനോ ഉള്ള എല്ലാ ശ്രമങ്ങളും നടത്തേണ്ടതാണ്.

(50) മാലിന്യ-സംസ്കരണ യൂണിറ്റ് ഓപ്പറേറ്ററും ലാൻഡ്ഫിൽ ഓപ്പറേറ്ററും സമർപ്പിക്കുന്ന വാർഷിക റിട്ടേണിൽ ടിപ്പിംഗ് ഫീസ് അടച്ചതായുള്ള (മാലിന്യ നിർമ്മാർജ്ജന ഫീസ്) റിപ്പോർട്ട് നൽകേണ്ടതാണ്.

(51) ജൈവ മാലിന്യങ്ങൾ സൂക്ഷിക്കുന്നതിനുള്ള പൊതുസ്ഥലങ്ങളിലെ ബിന്നുകൾ പച്ച നിറത്തിലും, അജൈവ മാലിന്യങ്ങൾ സൂക്ഷിക്കുന്നതിനുള്ള ബിന്നുകൾ നീല നിറത്തിലും പെയിന്റ് ചെയ്യപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടെന്നും, ആവശ്യമെങ്കിൽ പൊതു ശൗചാലയങ്ങളിൽ

മഞ്ഞ നിറത്തിൽ പെയിന്റ് ചെയ്ത ബിന്നുകൾ സാനിറ്ററി മാലിന്യത്തിനായി സ്ഥാപിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നും നഗര തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങൾ ഉറപ്പാക്കണം.

(52) നഗര തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ, അതത് സംസ്ഥാന അല്ലെങ്കിൽ കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങളിലെ ബന്ധപ്പെട്ട വകുപ്പുകളുമായി ചേർന്ന്, ഓരോ തദ്ദേശ സ്ഥാപന പരിധിയിലുമുള്ള റഫ്യൂസ് ഡിറൈവ്ഡ് ഫ്യുവൽ (RDF) പ്ലാന്റുകളുടെ വിവരങ്ങൾ, അവയുടെ ഉത്പാദന ശേഷി, വ്യവസായങ്ങൾ ഇവ എത്രത്തോളം ഉപയോഗിക്കുന്നു അല്ലെങ്കിൽ വാങ്ങുന്നു എന്നതുൾപ്പെടെയുള്ള കണക്കുകൾ സഹിതം ഭൂപടത്തിൽ രേഖപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ് .

(53) ആക്രിക്കാർ, അല്ലെങ്കിൽ മാലിന്യ ശേഖരണം, വേർതിരിക്കൽ, തരംതിരിക്കൽ, ഗതാഗതം, സംസ്കരണം, അല്ലെങ്കിൽ പുനഃചംക്രമണം, അല്ലെങ്കിൽ നിർമ്മാർജ്ജന പ്രവർത്തനങ്ങൾ എന്നിവയിൽ ഏർപ്പെട്ടിരിക്കുന്നവർ പോലെയുള്ള അനൗപചാരിക മേഖലയിലുള്ളവർ ഉൾപ്പെടെ യുള്ള എല്ലാ വ്യക്തികളുടെയും വാർഡ് തിരിച്ചുള്ള ഡാറ്റാബേസ് തയ്യാറാക്കേണ്ടതും നഗര തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങൾ കേന്ദ്രീകൃത ഓൺലൈൻ പോർട്ടലിൽ അപ്‌ലോഡ് ചെയ്യേണ്ടതുമാണ്.

(54) മാലിന്യശേഖരണം നടത്തുന്നവരെയോ അനൗദ്യോഗിക മാലിന്യശേഖരണക്കാരെയോ തിരിച്ചറിയുന്നതിനായി തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ ഒരു സംവിധാനം രൂപീകരിക്കേണ്ടതും, അവർക്കോ അവരെ പ്രതിനിധീകരിക്കുന്ന സംഘടനകൾക്കോ അംഗീകാരം നൽകിക്കൊണ്ട് അവരെ ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ഭാഗമാക്കേണ്ടതുമാണ്. വീടുവീടാന്തരമുള്ള മാലിന്യശേഖരണം ഉൾപ്പെടെയുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ അവരുടെ

പങ്കാളിത്തം ഉറപ്പാക്കുകയും, ഈ വിവരങ്ങൾ കേന്ദ്രീകൃത പോർട്ടലിൽ രേഖപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യേണ്ടതാണ്. .

40. ഗ്രാമപ്രദേശങ്ങളിലെ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ചുമതലകൾ — (1) ഗ്രാമപ്രദേശങ്ങളിലെ എല്ലാ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും അവയുടെ അധികാരപരിധിയിലുള്ള പ്രദേശത്തെ പരിസ്ഥിതിയുടെ ഗുണനിലവാരം സംരക്ഷിക്കുന്നതിനും മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനുമായി ഈ ചട്ടങ്ങൾ പ്രകാരം വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിട്ടുള്ള ഖരമാലിന്യ നിർമ്മാർജ്ജന പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കുന്നതിന് ഉത്തരവാദികളാണ്.

(2) ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത്,-

(i) സംസ്ഥാന നയത്തിന്റെയും പ്രവർത്തനപദ്ധതിയുടെയും അടിസ്ഥാനത്തിൽ വിജ്ഞാപനത്തീയതി മുതൽ ഒരു വർഷത്തിനുള്ളിൽ ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണത്തെക്കുറിച്ചുള്ള സംസ്ഥാന നയത്തിന്റെയും തന്ത്രത്തിന്റെയും മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾക്കനുസൃതമായി നിശ്ചിത പ്രോഫോർമയിൽ ഖരമാലിന്യ പ്രവർത്തന പദ്ധതി തയ്യാറാക്കേണ്ടതും, അതിൽ, മറ്റുള്ളവയോടൊപ്പം, താഴെപ്പറയുന്ന ഘടകങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുത്തേണ്ടതുമാണ്:

(a) ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിന്റെ അധികാരപരിധിയിലുള്ള പ്രദേശത്തെ വാർഡ് തിരിച്ചുള്ള മൊത്തം മാലിന്യ ഉത്പാദനം;

(b) മാലിന്യ ഉത്പാദനത്തിനായുള്ള അഞ്ച് വർഷത്തെ പ്രതീക്ഷിത കണക്ക്.

(c) ശേഖരണവും (പ്രത്യേക പരിചരണം ആവശ്യമായ മാലിന്യങ്ങൾ ഉൾപ്പെടെ) ഗതാഗത പദ്ധതിയും;

(d) ഖരമാലിന്യ-സംസ്കരണ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളുടെ മാപ്പിംഗ്;

(e) മാർക്കറ്റ് സ്ഥലങ്ങൾ, ബസ് സ്റ്റാൻഡുകൾ, റെയിൽവേ സ്റ്റേഷനുകൾ, മതപരമായ പ്രാധാന്യമുള്ള സ്ഥലങ്ങൾ പോലെയുള്ള സാമൂഹ്യസേവന അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളുടെ മാപ്പിംഗ് ;

(f) മാലിന്യക്കൂനയാകാൻ സാധ്യതയുള്ള സ്ഥലങ്ങളിൽ നിന്ന് പ്ലാസ്റ്റിക് മാലിന്യ-സംസ്കരണ യൂണിറ്റിലേക്കും മാലിന്യം നിക്ഷേപിക്കുന്നതിനുള്ള ഹോട്ട്-സ്പോട്ടുകളിലേക്കും മാലിന്യം ശേഖരിച്ചു കൊണ്ടുപോകുന്നതിനുമുള്ള പദ്ധതി;

(g) ജലാശയങ്ങളിലേക്ക് ഖരമാലിന്യങ്ങൾ പ്രവേശിക്കുന്ന സ്ഥലങ്ങളുടെ മാപ്പിംഗും, ഉചിതമായ തടസ്സങ്ങൾ സ്ഥാപിച്ച് ജലാശയങ്ങളിൽ ഖരമാലിന്യം പ്രവേശിക്കുന്നത് തടയുന്നതിനുള്ള പദ്ധതിയും ;

(h) ജലാശയങ്ങളുടെ ഉപരിതലത്തിലും അഴുക്കുചാലുകളിലും ഒഴുകിനടക്കുന്ന ഖരമാലിന്യങ്ങൾ നീക്കം ചെയ്ത് വൃത്തിയാക്കുന്നതിനുള്ള സമയക്രമം ;

(i) നിർദ്ദിഷ്ട മാനദണ്ഡങ്ങൾക്കനുസൃതമായി തെരുവ് തൂത്തുവാരുന്നതിനും മാലിന്യ സംഭരണികൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുമുള്ള ഷെഡ്യൂൾ;

(j) റെയിൽവേ ഭൂമിയും മറ്റ് പൊതു അധികാരികളുടെ കൈവശമുള്ള ഭൂമിയും ഉൾപ്പെടെ, ഖരമാലിന്യം അലക്ഷ്യമായി തള്ളാൻ സാധ്യതയുള്ള പൊതു ഉടമസ്ഥതയിലോ സ്വകാര്യ ഉടമസ്ഥതയിലോ ഉള്ള ഒഴിഞ്ഞുകിടക്കുന്ന ഭൂമികളുടെ ഭൂപടം തയ്യാറാക്കൽ;

(k) മാലിന്യശേഖരണം, ഗതാഗതം, തരംതിരിക്കൽ, സംഭരണം, സംസ്കരണത്തിനും പുനരുപയോഗത്തിനും മുൻപുള്ള സൂക്ഷിക്കൽ (ജൈവ/അജൈവ മാലിന്യങ്ങൾ ഉൾപ്പെടെ), പരിസ്ഥിതി സൗഹൃദമായ രീതിയിലുള്ള മാലിന്യ നിർമ്മാർജ്ജനം എന്നിവയ്ക്ക് ആവശ്യമായ ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ .

(ii) കേന്ദ്രീകൃത ഓൺലൈൻ പോർട്ടലിൽ, ബന്ധപ്പെട്ട സംസ്ഥാന മലിനീകരണ-നിയന്ത്രണ ബോർഡിലോ മലിനീകരണ-നിയന്ത്രണ സമിതിയിലോ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യേണ്ടതും, കേന്ദ്ര മലിനീകരണ-നിയന്ത്രണ ബോർഡ് വികസിപ്പിച്ച കേന്ദ്രീകൃത ഓൺലൈൻ പോർട്ടലിൽ ഖരമാലിന്യ പ്രവർത്തന പദ്ധതി അപ്‌ലോഡ് ചെയ്യേണ്ടതാണ്.

(iii) ഈ ചട്ടങ്ങൾ പ്രാബല്യത്തിൽ വന്ന് പന്ത്രണ്ട് മാസത്തിനുള്ളിൽ, ജി.പി.എസ് (GPS) ഉപയോഗിച്ച് മാലിന്യശേഖരണ വാഹനങ്ങളെ നിരീക്ഷിക്കുന്നതിനും ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ ഭൂപടത്തിൽ അടയാളപ്പെടുത്തുന്നതിനും, ഡിജിറ്റൽ-വിവരസാങ്കേതിക വിദ്യകൾ പ്രയോജനപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ട് ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നിരീക്ഷിക്കുന്നതിനുള്ള സംവിധാനങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്താൻ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കേണ്ടതാണ് ;

(iv) കേന്ദ്രീകൃത ഓൺലൈൻ പോർട്ടലിൽ ഖരമാലിന്യ മാനേജ്മെന്റ് അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളെക്കുറിച്ചോ ഫെസിലിറ്റികളെക്കുറിച്ചോ അതിന്റെ അധികാരപരിധിയിലുള്ള യൂണിറ്റുകളെക്കുറിച്ചോ എല്ലാ വർഷവും ജൂൺ 30-നകം സംസ്ഥാന മലിനീകരണ-നിയന്ത്രണ ബോർഡിനോ മലിനീകരണ-നിയന്ത്രണ സമിതിക്കോ വാർഷിക റിട്ടേണുകൾ സമർപ്പിക്കേണ്ടതാണ്.

(v) ശേഖരണം, തരംതിരിക്കൽ, സംസ്കരണം എന്നിവയ്ക്കായി ലഭ്യമായ ഖരമാലിന്യ സംസ്കരണ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ വിലയിരുത്തി അടുത്ത സാമ്പത്തിക വർഷം ജൂൺ 30-നകം അവയുടെ വെബ്സൈറ്റുകളിൽ റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യേണ്ടതാണ്.

(vi) ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് അടിസ്ഥാനത്തിലോ മേഖല അടിസ്ഥാനത്തിലോ ജനപങ്കാളിത്തത്തോടെ വികേന്ദ്രീകൃത കമ്പോസ്റ്റിംഗ് യൂണിറ്റുകൾ സ്ഥാപിക്കേണ്ടതാണ്. വ്യക്തികളിൽ നിന്നോ മറ്റ് യൂണിറ്റുകളിൽ നിന്നോ തരംതിരിച്ചെടുത്ത ജൈവമാലിന്യങ്ങൾ ശേഖരിക്കുകയും, ഷെഡ്യൂൾ I-ൽ നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ള സമയക്രമം പാലിച്ച് ഈ വികേന്ദ്രീകൃത കമ്പോസ്റ്റിംഗ് യൂണിറ്റുകളിൽ സംസ്കരിക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടതാണ്

(vii) പുനഃചംക്രമണ യോഗ്യമായ വസ്തുക്കൾ സംഭരിക്കുന്നതിനും ഷെഡ്യൂൾ I-ൽ നിർദ്ദേശിച്ചിരിക്കുന്ന സമയപരിധി പ്രകാരം മെറ്റീരിയൽ റിക്കവറി ഫെസിലിറ്റികളിൽ നിന്ന് തരംതിരിച്ച പുനഃചംക്രമണ യോഗ്യമായ വസ്തുക്കൾ അംഗീകൃത റീസൈക്കിൾ ഏജൻസികൾക്ക് ശേഖരിക്കുന്നതിനും മതിയായ ഇടമുള്ള മെറ്റീരിയൽ റിക്കവറി ഫെസിലിറ്റികളോ രണ്ടാംഘട്ട സംഭരണ കേന്ദ്രങ്ങളോ. ഷെഡ്യൂൾ I-ൽ നിർദ്ദേശിച്ചിരിക്കുന്ന സമയപരിധിക്കുള്ളിൽ ജില്ലാ പഞ്ചായത്തുകൾ സ്വന്തമായി, അല്ലെങ്കിൽ പൊതു-സ്വകാര്യ പങ്കാളിത്തത്തിൽ മാലിന്യ ഉത്പാദനത്തിന്റെ അളവ് അടിസ്ഥാനമാക്കി സ്ഥാപിക്കേണ്ടതും, എല്ലാ വർഷവും ജൂൺ 30-നകം കേന്ദ്രീകൃത ഓൺലൈൻ പോർട്ടലിൽ അപ്‌ലോഡ് ചെയ്യേണ്ടതും നാളതീകരിക്കേണ്ടതുമാണ്.

(viii) അത്തരം എല്ലാ മെറ്റീരിയൽ റിക്കവറി ഫെസിലിറ്റികളും, തങ്ങൾക്ക് ലഭിച്ച മാലിന്യത്തിന്റെ അളവ്, തരംതിരിച്ച മാലിന്യത്തിന്റെ ലഭ്യത, അവ റീസൈക്കിൾ ചെയ്യുന്നവർക്കോ അല്ലെങ്കിൽ ഇൻസിനറേറ്ററുകൾ, സിമന്റ് ചൂളകൾ തുടങ്ങിയ അന്തിമ നിർമ്മാർജ്ജന കേന്ദ്രങ്ങൾക്കോ കൈമാറുന്ന വിവരങ്ങൾ എന്നിവ ഓരോ മൂന്ന് മാസം കൂടുമ്പോഴും

(Quarterly) കേന്ദ്രീകൃത ഓൺലൈൻ പോർട്ടലിൽ രേഖപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ് .

(ix) ഖരമാലിന്യ ശേഖരണം, സംഭരണം, ഗതാഗതം, സംസ്കരണം എന്നിവയ്ക്കായുള്ള ഫെസിലിറ്റികൾ, ഉപകരണങ്ങൾ, അടിസ്ഥാന ഫെസിലിറ്റികൾ എന്നിവയുടെ പരിപാലനവും എല്ലാ ജില്ലാതല പഞ്ചായത്തീരാജ് സ്ഥാപനങ്ങളുടെയും കേന്ദ്രീകൃത ഓൺലൈൻ പോർട്ടലിൽ റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യേണ്ടതും, അടുത്ത സാമ്പത്തിക വർഷം ജൂൺ 30-നകം വാർഷിക റിട്ടേണുകൾ സമർപ്പിക്കേണ്ടതുമാണ്.

(x) ഖരമാലിന്യ-സംസ്കരണ കേന്ദ്രങ്ങളുടെയും അനുബന്ധ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളുടെയും നിർമ്മാണം, പ്രവർത്തനം, പരിപാലനം എന്നിവ സ്വന്തമായി അല്ലെങ്കിൽ സ്വകാര്യ മേഖലയുടെ പങ്കാളിത്തത്തോടെയോ, ഏതെങ്കിലും ഏജൻസി വഴിയോ ഖരമാലിന്യത്തിന്റെ വിവിധ ഘടകങ്ങളുടെ പരമാവധി ഉപയോഗത്തിനായി ഏറ്റെടുക്കുകയോ അതിന് സൗകര്യമൊരുക്കുകയോ ചെയ്യേണ്ടതാണ്. കൂടാതെ, ഉചിതമായ സാങ്കേതികവിദ്യ സ്വീകരിക്കേണ്ടതും, കുടിവെള്ള-ശുചിത്വകാര്യ വകുപ്പും കേന്ദ്ര മലിനീകരണ-നിയന്ത്രണ ബോർഡും കാലാകാലങ്ങളിൽ പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളും മാനദണ്ഡങ്ങളും പാലിക്കേണ്ടതുമാണ്.

ഗതാഗതച്ചെലവും പാരിസ്ഥിതിക ആഘാതങ്ങളും കുറയ്ക്കുന്നതിന് വികേന്ദ്രീകൃത സംസ്കരണത്തിന് മുൻഗണന നൽകേണ്ടതാണ്, ഉദാഹരണത്തിന്:-

(a) ബയോ-മെത്തനേഷൻ, മൈക്രോബിയൽ കമ്പോസ്റ്റിംഗ്, മണ്ണിര കമ്പോസ്റ്റിംഗ്, നിർവായു ദഹനം (anaerobic digestion), അല്ലെങ്കിൽ

ജൈവ-വിഘടിത മാലിന്യത്തിന്റെ ജൈവ-സ്ഥിരത ഉറപ്പാക്കുന്നതിനായുള്ള മറ്റേതെങ്കിലും ഉചിതമായ സംസ്കരണം;

(b) തിരസ്കൃത മാലിന്യത്തിൽ നിന്ന് നിർമ്മിക്കുന്ന ഇന്ധനം, മാലിന്യത്തിന്റെ കത്തിക്കാവുന്ന ഭാഗങ്ങൾക്കു വേണ്ടിയോ, ഖരമാലിന്യാധിഷ്ഠിത പവർ പ്ലാന്റുകൾ അല്ലെങ്കിൽ സിമന്റ് ചൂളകൾ അല്ലെങ്കിൽ മറ്റ് ചൂളകൾ എന്നിവയിലേക്ക് ഫീഡ്സ്റ്റോക്കായി വിതരണം ചെയ്യുന്നത് ഉൾപ്പെടെയുള്ള മാലിന്യത്തിൽ നിന്ന് ഊർജ്ജം ഉത്പാദിപ്പിക്കുന്ന പ്രക്രിയകൾ .

(xi) വീടുകൾ, വാണിജ്യ സ്ഥാപനങ്ങൾ, മറ്റ് സ്ഥാപനങ്ങൾ, താമസേതര കെട്ടിടങ്ങൾ എന്നിവിടങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള ഖരമാലിന്യങ്ങൾ ശേഖരിക്കുന്നതിനും, അവ പ്രത്യേകം തരംതിരിച്ച അറകളുള്ള അടച്ചുറപ്പുള്ള വാഹനങ്ങളിൽ അതത് സംസ്കരണ കേന്ദ്രങ്ങളിലേക്ക് എത്തിക്കുന്നതിനും സൗകര്യമൊരുക്കേണ്ടതാണ് ;

(xii) നിക്ഷേപ കേന്ദ്രങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനൊപ്പം, ഖരമാലിന്യങ്ങൾ, പ്രത്യേകിച്ച്, പ്രത്യേക പരിചരണം ആവശ്യമായ മാലിന്യങ്ങൾ, ശേഖരിക്കുന്നതിനുള്ള സേവനങ്ങൾ നൽകേണ്ടതാണ്;

(xiii) ഷെഡ്യൂൾ I-ൽ നിർദ്ദേശിച്ചിരിക്കുന്ന സമയപരിധി പ്രകാരം, ഖരമാലിന്യങ്ങൾ അതത് സംസ്കരണ കേന്ദ്രങ്ങളിലേക്കോ മെറ്റീരിയൽ റിക്കവറി ഫെസിലിറ്റികളിലേക്കോ, രണ്ടാംഘട്ട സ്റ്റോറേജ് കേന്ദ്രങ്ങളിലേക്കോ കൊണ്ടുപോകുന്നതിന് സൗകര്യമൊരുക്കേണ്ടതാണ്;

(xiv) ഫോം IV പ്രകാരമുള്ള വാർഷിക റിപ്പോർട്ട് തയ്യാറാക്കി അടുത്ത വർഷം ജൂൺ 30-നകം കേന്ദ്രീകൃത ഓൺലൈൻ പോർട്ടലിൽ